

**Uchwała Nr
Rady Powiatu Stargardzkiego
z dnia**

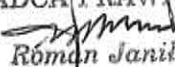
projekt

w sprawie przyjęcia "Sprawozdania z działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Stargardzie wraz z informacją o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu stargardzkiego za 2018 rok"

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2018 r. poz. 995 z późn.zm.) w zw. z art. 12a ust.3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2019, poz. 59 oraz § 6 ust. 2 Statutu Powiatu Stargardzkiego (Dz.Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 31 października 2018 r., poz. 5037 z późn.zm..) uchwała się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się "Sprawozdanie z działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Stargardzie wraz z informacją o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu stargardzkiego za 2018 rok."

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

"Pod względem formalno prawnym
bez zastrzeżeń"
RADCA PRAWNY

Roman Janik

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2018 r., poz. 995 z późn.zm.) oraz Statut Powiatu Stargardzkiego (Dz.Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 31 października 2018 r., poz. 5037 z późn.zm..) stanowią, że Rada Powiatu w formie uchwał, wyraża opinie i zajmuje stanowisko w sprawach związanych z realizacją kompetencji stanowiących, kontrolnych i społecznych.

Zgodnie z planem pracy Rady Powiatu na 2019 r. w miesiącu marcu przewidziano "Sprawozdanie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wraz z informacją o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu stargardzkiego za 2018 rok."

Komisja Bezpieczeństwa i Porządku na posiedzeniu w dniu 14 marca 2019 r. pozytywnie zaopiniowała przedmiotowe sprawozdanie.

Wobec powyższego wnosi się o podjęcie niniejszej uchwały.

STAROSTA
Iwona Wiśniewska
Iwona Wiśniewska

Opinia Komisji Bezpieczeństwa i Porządku
w sprawie " Sprawozdania z działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego
wraz z informacją o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu stargardzkiego za 2018 r."

Na podstawie art. 38a ust. 2 pkt 2 i 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 995, z późn. zm.) Komisja Bezpieczeństwa i Porządku w dniu 14 marca 2019 r. jednogłośnie pozytywnie zaopiniowała " Sprawozdanie z działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wraz z informacją o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu stargardzkiego za 2018 r." oraz projekt uchwały Rady Powiatu w sprawie przyjęcia "Sprawozdania z działalności Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego wraz informacją o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu stargardzkiego za 2018 r."

Przewodniczący Komisji Bezpieczeństwa i Porządku

w/z Starosty Stargardzkiego

Joanna Tomczak

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI PAŃSTWOWEGO
POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO
WRAZ Z INFORMACJĄ O STANIE BEZPIECZEŃSTWA
SANITARNEGO POWIATU STARGARDZKIEGO
ZA 2018 ROK**

SPIS TREŚCI

I.	Wstęp	1
II.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	1
III.	Stan sanitarny zakładów leczniczych	3
IV.	Ocena przychodni, indywidualnych praktyk i innych zakładów	4
4.1.	Stan techniczny	4
4.2.	Dezynfekcja	4
4.3.	Sterylizacja	4
4.4.	Sprzątanie	5
V.	Charakterystyka stanu sanitarnego obiektów żywności, żywienia i przedmiotów użytku	5
5.1.	Opis stanu sanitarnego obiektów	5
5.2.	Nadzór nad produkcją pierwotną	7
5.3.	Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością	7
5.4.	Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami, organami samorządowymi	7
5.5.	Ocena sposobu żywienia i podejmowane działania związane z edukacją dotyczącą prawidłowego żywienia	9
5.6.	Nadzór nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi	9
5.7.	Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów	10
5.8.	Nadzór nad przebiegiem imprez masowych	10
VI.	Zagadnienia z zakresu higieny komunalnej	10
6.1.	Interwencje	10
6.2.	Liczba zamknięć/unieruchomień/wyłączeń z użytkowania obiektu lub jego części	10
6.3.	Charakterystyka obiektów	11
6.4.	Cmentarze i zakłady pogrzebowe	13
6.5.	Szpitale	15
6.6.	Zabezpieczenie imprez masowych	16
6.7.	Inne informacje o podjętych działaniach i przedsięwzięciach	16
VII.	Szkoły i inne placówki oświatowo - wychowawcze oraz wypoczynek dzieci i młodzieży	17
7.1.	Liczba placówek będących pod nadzorem	17
7.2.	Ogólna liczba kontroli placówek będących pod nadzorem	17
7.3.	Liczba dzieci i młodzieży	17
7.4.	Liczba interwencji	17
7.5.	Liczba zamknięć obiektów	21
7.6.	Zmiany w infrastrukturze placówek	21
7.7.	Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach	22
7.8.	Działalność pokontrolna	28
7.9.	Inne informacje	29
VIII.	Warunki sanitarno – higieniczne w zakładach pracy	30
8.1.	Nadzór bieżący nad zakładami pracy	30
8.2.	Warunki higieniczno - zdrowotne środowiska pracy	31
8.3.	Ocena narażenia na czynniki rakotwórcze i mutagenne	31
8.4.	Ocena narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne	31
8.5.	Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami	31

8.6.	Choroby zawodowe	32
8.7.	Środki zastępcze	32
IX.	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	32
X.	Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia	33
XI.	Podsumowanie stanu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu	37

I. WSTĘP

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny działa na terenie powiatu stargardzkiego obejmującego 10 gmin: miejska Stargard, miejsko – wiejskie: Ińsko, Chociwel, Dobrzany, Suchań oraz wiejskich: Stargard, Dolice, Marianowo, Stara Dąbrowa, Kobylanka na obszarze 1 519 km², zamieszkanym przez 120 091 osób.

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego znajdują się 3 661 obiekty, w których przeprowadzono 1517 kontroli, pobrano do badań 659 próbek żywności, wyrobów do kontaktu z żywnością, wody do spożycia przez ludzi, wody użytkowej, wody z kąpielisk i basenów. Wykonano 3106 oznaczeń fizycznych, wydano 783 decyzje administracyjne, postanowienia i opinie, 309 decyzji płatniczych, nałożono 15 mandatów na kwotę 4700,00 zł.

W dniu 31.12.2012r. Wojewoda Zachodniopomorski Zarządzeniem nr 779/2012 nadał statut Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Stargardzie, wg którego w strukturach Stacji działają:

- Oddział Nadzoru Sanitarnego, w tym:
  - Sekcja Higieny Pracy,
  - Sekcja Higieny Żywnienia, Żywności i Przedmiotów Użytku,
  - Sekcja Epidemiologii,
  - Sekcja Higieny Komunalnej,
  - Sekcja Pobierania Próbek,
  - Stanowisko ds. Higieny Dzieci i Młodzieży,
  - Stanowisko ds. Nadzoru Zapobiegawczego,
    - Oddział Ekonomiczno - Administracyjny;
    - Samodzielne Stanowisko ds. Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia;
    - Samodzielne stanowisko pracy Głównego Księgowego;
    - Samodzielne Stanowisko Pracy Głównego Specjalisty ds. Jakości;
    - Samodzielne Stanowisko Pracy Radcy Prawnego.

II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

- liczba obiektów w ewidencji – 248,
- liczba przeprowadzonych kontroli – 126,
- liczba obiektów w złym stanie sanitarno-technicznym - 0,
- liczba wydanych decyzji administracyjnych ogółem - 19,
- liczba wydanych decyzji administracyjnych- dotyczących odsunięcia od zajęć z powodu zakażenia pałeczkami Salmonella –18,
- liczba wydanych decyzji administracyjnych merytorycznych- 0
- liczba i kwota wydanych decyzji – rachunków – 18/929,44 zł.
- liczba i kwota nałożonych mandatów – 4 na kwotę 900 zł.
- liczba pobranych próbek –0,
- interwencje – 0,
- postanowienia – 17,
- tytuły wykonawcze – 18,
- upomnienia -18,
- liczba osób, które zachorowały na choroby zakaźne - 1412,
- liczba przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych – 419,
- liczba osób objętych nadzorem epidemiologicznym – 647

Na podstawie przesłanych formularzy podejrzenia/zachorowania na chorobę zakaźną przeprowadzono 419 dochodzeń epidemiologicznych. Na choroby zakaźne zachorowało 1412 osób, a 647 osób objęto nadzorem epidemiologicznym. Rejestracja wszystkich zgłoszonych

zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych po przeprowadzeniu analizy zgłoszonych zachorowań i wywiadu epidemiologicznego. Wszystkim świadczeniodawcom działającym na terenie działalności PSSE w Stargardzie przypominano o konieczności terminowego zgłaszania podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne.

Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Stargardzie w 2018 roku wystąpiły zachorowania na następujące choroby zakaźne:

Lp.	Jednostka chorobowa	Liczba zachorowań w roku 2018r.	Hospitalizacja
1.	Salmonellozy	42	25
2.	Posocznica o etiologii Salmonella	0	0
3.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	40	30
4.	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	5	5
5.	Lamblioza	2	1
6.	Wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2	32	23
7.	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu, w tym biegunka i zapalenie żołądkowo – jelitowe BNO u dzieci do 2 lat	515 178	119 113
8.	Krztusiec	5	2
9.	Wirusowe zakażenia pokarmowe wywołane przez Rotawirusy	70	42
10.	Norowirusy	6	6
11.	Płonica (szkarlatyna)	30	0
12.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i>	13	5
13.	Choroba wywołana przez <i>Neisseria Meningitidis</i>	2	2
14.	Kiła	1	0
15.	Rzeżączka	1	0
16.	Borelioza (choroba z Lyme)	45	4
17.	Choroba Creutzfeldta-Jakoba	0	0
18.	Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień	20	1
19.	Wywiady epidemiologiczne przeprowadzone w związku z pokąsaniem przez zwierzęta.	97	1
20.	Ospa wietrzna	418	1
21.	Różyczka	0	0
22.	Świnka	8	0
23.	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	8	8
24.	Zapalenie opon mózgowych bakteryjne	1	1
25.	Wirusowe zapalenie wątroby typ B	14	1

26.	WZW A	1	1
27.	Wirusowe zapalenie wątroby typ C	19	0
28.	Nowo wykryte zakażenia HIV	2	0
29.	Grypa	28	0
30.	Clostridium difficile	66	62
31.	Gruźlica	8	8
32.	Jersinioza	1	1
33.	Listerioza	1	1
34.	Mykobakterioza	0	0
35.	Włośnica	0	0
36.	Czerwonka	3	0
37.	INNE RIKETSJOZY	1	1
38.	Inne choroby przenoszone przez chlamydie	1	0

W okresie od 01.01.2018r. – 31.12.2018r. na terenie powiatu stargardzkiego wystąpiło 9 zbiorowych zatruc pokarmowych.

Czynniki etiologiczne ognisk zatruc pokarmowych:

- w trzech przypadkach czynnikiem etiologicznym zatrucia były Rotawirusy
- w trzech przypadkach czynnikiem etiologicznym zatrucia była Salmonella
- w dwóch przypadkach czynnikiem etiologicznym zatrucia było BNO
- w jednym przypadku czynnikiem etiologicznym była Shigella (do zatrucia doszło w Albanii)

Podjęte działania: przeprowadzono dochodzenia epidemiologiczne, omówiono drogi przenoszenia zakażenia i zapobieganie przeniesieniu zakażenia na inne osoby oraz zasady higieny przy przygotowywaniu potraw.

Zalecono badania kontrolne ozdrowieńców i otoczenia, wystawiano decyzje dotyczące odsunięcia dzieci od uczęszczania do przedszkoli i osób dorosłych od pracy przy środkach spożywczych i mających kontakt z dziećmi do lat 6-ciu.

W trakcie kontroli gabinetów stomatologicznych prowadzono nadzór nad preparatami do wybielania zębów – przeprowadzono 45 kontroli – nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pracownicy Sekcji uczestniczyli w audycjach lokalnego radia poświęconych tematyce zapobiegania chorobom zakaźnym. Prowadzono również dystrybucję materiałów edukacyjnych.

W związku z przesłanym przez NFZ wykazem zgłoszonych chorób zakaźnych przeprowadzono weryfikację zgłoszeń oraz wysłano pisma do zakładów leczniczych dotyczące poprawności zgłoszeń. Kontynuowano nadzór nad osobami uchylającymi się od szczepień ochronnych.

W 2019 roku zarejestrowano 3 zakażenia szpitalne, w których czynnikiem etiologicznym było Clostridium Difficile.

W związku z pokasaniem przez zwierzęta kontynuowano współpracę z Powiatowym Lekarzem Weterynarii Policją oraz Strażą Miejską.

III. STAN SANITARNY ZAKŁADÓW LECZNICZYCH.

Stan sanitarny zakładów leczniczych jest dobry. We wszystkich opracowane są i wdrożone procedury zapobiegania zakażeniom oraz kontroli wewnętrznej, które są autoryzowane i aktualizowane.

W trakcie przeprowadzanych kontroli w nadzorowanych zakładach sprawdzano:

- czy są przestrzegane zapisy art. 5 ust. 1 i ust. 1a ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie

zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. W jednym przypadku zakład nie był właściwie oznakowany. Nieprawidłowość została usunięta.

- prowadzenie kontroli wewnętrznej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie sposobu dokumentowania realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz warunków i okresu przechowywania tej dokumentacji.

Nieprawidłowości stwierdzone w trakcie przeprowadzanych kontroli dotyczyły:

- postępowania z odpadami medycznymi (7), przestrzegania procedur (4), przestrzegania przepisów z zakresu higieny pracy (1). Zgłaszanie NOP – 1, kontrola wewnętrzna – 6, stan sanitarny zakładu -1, przechowywanie szczepionek – 1.

Wszystkie wymienione nieprawidłowości zostały usunięte.

Na terenie działalności PSSE funkcjonują 24 gabinety szczepień u 20 świadczeniodawców. W punktach szczepień przeprowadzono 43 kontrole, które wykazały, że gabinety szczepień są wyposażone zgodnie z zakresem świadczonych usług, pracownicy odpowiedzialni za prowadzenie gabinetów szczepień posiadają wymagane kwalifikacje, karty uodpornienia przechowywane są w kartotekach bez możliwości dostępu osób postronnych, środki dezynfekcyjne dobrane są właściwie, rejestry prowadzone systematycznie i prawidłowo. Kwalifikacje do szczepień dokonywane przez lekarzy, odbywają się zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami. Dystrybucja szczepionek odbywa się za pomocą elektronicznego, ogólnopolskiego programu nadzoru nad szczepionkami „e-szczepionka”. Osoby upoważnione do odbierania szczepionek z PSSE znają i przestrzegają zasady prawidłowych warunków transportu i przechowywania szczepionek z zachowaniem łańcucha chłodniczego. W roku sprawozdawczym nie zgłoszono awarii sprzętu chłodniczego, w związku z którą wystąpiła konieczność utylizacji szczepionek.

Zgłoszono 11 Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych.

Wysłano 18 upomnień do rodziców uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych oraz 17 postanowień i 18 tytułów wykonawczych dotyczących w/w osób.

Zakłady lecznicze zgłosiły 59 dzieci, których rodzice (89) uchylają się od wykonywania szczepień ochronnych.

IV. OCENA PRZYCHODNI, INDYWIDUALNYCH PRAKTYK I INNYCH ZAKŁADÓW.

Na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego działa 248 obiektów, w których przeprowadzono 126 kontroli. Nałożono 3 mandaty na kwotę 900 zł. w związku z nieprawidłowościami z zakresu postępowania z odpadami medycznymi, przestrzeganiem procedur, nieprawidłowym zgłoszeniem NOP- u. W zakładach leczniczych prowadzone są na bieżąco prace remontowe lub modernizacyjne.

4.1. Stan techniczny.

Stan techniczny nadzorowanych zakładów leczniczych ulega systematycznej poprawie. Nowo otwierane zakłady lecznicze są budowane i wyposażone zgodnie z obowiązującymi przepisami, a w istniejących prowadzone są prace modernizacyjne.

4.2. Dezynfekcja.

Środki dezynfekcyjne są stosowane zgodnie ze spektrum działania, oznakowane prawidłowo. Zapas gotowych preparatów dezynfekcyjnych przechowywany jest zgodnie z zaleceniem producenta w wydzielonych i opisanych pomieszczeniach.

4.3. Sterylizacja.

W większości zakładów stosuje się sprzęt jednorazowego użytku. Pozostałe prowadzą sterylizację we własnym zakresie lub mają zawartą umowę na sterylizację z SPWZOZ ul. Wojska Polskiego 27 w Stargardzie (indywidualne umowy okazywane w trakcie kontroli). W przypadku prowadzenia procesów sterylizacji we własnym zakresie prowadzona jest stosowna dokumentacja, w tym okazywane są wyniki badań, które świadczą o skutecznym procesie sterylizacji.

4.4. Sprzątanie.

W zakładach leczniczych na terenie działalności PSSE w Stargardzie sprzątaniem pomieszczeń zajmują się wyspecjalizowane firmy sprzątające oraz osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę lub umowy-zlecenia. W gabinetach lekarskich sprzątanie jest wykonywane we własnym zakresie. We wszystkich obiektach opracowano i wdrożono procedurę sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń z podziałem na strefy dotykowe i bezdotykowe. Stosowany jest sprzęt z podziałem na strefy czystości, w ilości zapewniającej ciągłość wykonywania czynności. Po zakończeniu sprzątania, użyty sprzęt poddawany jest dezynfekcji i praniu, a następnie suszeniu. Akcesoria do sprzątania przechowywane są w wydzielonych szafach i pomieszczeniach.

V. CHARAKTERYSTYKA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWNOSCI ŻYWIENIA I PRZEDMIOTÓW UŻYTKU

5.1. Opis stanu sanitarnego obiektów:

Nadzorem sanitarnym objęto 2268 zakładów, w tym: zakłady produkcji i obrotu żywnością, żywienia zbiorowego, środki transportu, miejsca obrotu przedmiotami użytku oraz produkcji i obrotu kosmetykami a także produkcję pierwotną.

- skontrolowano 408 obiektów, w tym 7 obiektów produkcji i obrotu kosmetykami,
- dokonano oceny stanu sanitarnego zgodnie z obowiązującymi arkuszami w 73 obiektach,
- przeprowadzono 660 kontroli, w tym 24 kontrole w obiektach produkcji i obrotu kosmetykami, 15 kontroli w obiektach nie będących pod nadzorem PPIS w Stargardzie.
- ogółem wydano 247 decyzji, w tym:
  - ✓ 111 decyzji zatwierdzających zakład ,
  - ✓ 30 decyzji zatwierdzających rozszerzenie prowadzonej działalności,
  - ✓ 1 decyzję warunkowo zatwierdzającą zakład ,
  - ✓ 12 decyzji dotyczących poprawy stanu sanitarno-technicznego,
  - ✓ 3 decyzje umarzające postępowanie administracyjne zgodnie z art. 105 Kpa,
  - ✓ 84 decyzje wykreślające,
  - ✓ 5 decyzji zmieniających termin wykonania obowiązków,
  - ✓ 1 decyzję odmowy zmiany terminu wykonania obowiązków
- wydano 45 decyzji - rachunków za przeprowadzone czynności kontrolne i badania na kwotę 7838,60 zł,
- nałożono 11 grzywien w drodze mandatu karnego na kwotę 3800,00 zł za bieżące zaniedbania higieniczno-sanitarne (w tym 1 mandat na kwotę 500 zł na przedsiębiorcę nie będącego pod nadzorem PPIS w Stargardzie).

W ramach nadzoru sanitarnego nad jakością zdrowotną produktów pobrano do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu ogółem 287, w tym 270 próbek żywności, 6 próbek sanitarnych, 4 próbki materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, 6 próbek zmiotek oraz 2 próbki kosmetyków.

Opis stanu sanitarnego obiektów:

– zakłady produkcji żywności:

Wg rejestru zakładów – 549, skontrolowano – 51, dokonano oceny stanu sanitarnego w 17 obiektach. Wszystkie zakłady otrzymały ocenę jako zakład zgodny z wymaganiami. Przeprowadzono 71 kontroli i rekontroli, w tym 10 interwencyjnych. Wydano 12 decyzji zatwierdzających zakład, w tym 2 decyzje zatwierdzające rozszerzenie prowadzonej działalności, 9 decyzji wykreślające zakład z rejestru, 3 decyzje dotyczące poprawy stanu sanitarno-technicznego.

Pobrano do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu 58 próbek z czego 10 zakwestionowano. Przeprowadzono 4 oceny jakości tłuszczów smażalniczych przy użyciu testera jakości oleju testo 270. Wyniki przeprowadzonych testów prawidłowe.

Najczęściej występujące uchybienia:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia,

- zakłady obrotu żywnością:

Wg rejestru zakładów – 1341, skontrolowano – 250, dokonano oceny stanu sanitarnego w 31 obiektach. Wszystkie zakłady otrzymały ocenę jako zakład zgodny z wymaganiami. Przeprowadzono 417 kontroli i rekontroli, w tym 163 interwencyjne. Wydano 9 decyzji dotyczących poprawy stanu sanitarno-technicznego, 1 decyzję odmowy zmiany terminu wykonania obowiązków, 4 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków, 92 decyzje zatwierdzające zakład, w tym 16 decyzji zatwierdzających rozszerzenie prowadzonej działalności oraz 1 decyzję dotyczącą zatwierdzenia sklepu ROSSMANN w zakresie obrotu środkami spożywczymi, 48 decyzji wykreślających zakład z rejestru. Nałożono 9 mandatów na kwotę 2800,00 zł (w tym 1 mandat na kwotę 500 zł na przedsiębiorcę nie będącego pod nadzorem PPIS w Stargardzie).

Pobrano do badań laboratoryjnych 186 próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu, 1 próbkę zakwestionowano.

Najczęściej występujące uchybienia:

- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia,
- brak wdrożonych procedur opartych na zasadach systemu HACCP,
- niezgodne z przepisami znakowanie środków spożywczych wprowadzanych do obrotu.

- zakłady żywienia zbiorowego:

Wg rejestru zakładów – 339: skontrolowano – 95 obiektów. Przeprowadzono 124 kontrole i rekontrole, w tym 34 interwencyjne. Dokonano oceny stanu sanitarnego w 22 zakładach. Wydano 1 decyzję warunkowo zatwierdzającą zakład, 37 decyzji zatwierdzających zakład, w tym 12 decyzji zatwierdzających rozszerzenie prowadzonej działalności, 27 decyzji wykreślających zakład z rejestru. Nałożono 2 grzywny w drodze mandatu karnego na kwotę 1000,00 zł. Przeprowadzono 7 ocen jakości tłuszczów smażalniczych przy użyciu testera jakości oleju testo 270. Wyniki przeprowadzonych testów prawidłowe. Ponadto, do badań laboratoryjnych pobrano 25 próbek w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu.

- wytwórnie oraz miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

Wg rejestru zakładów - 31, skontrolowano - 5 zakładów. Przeprowadzono 8 kontroli, w tym: 4 kontrole sanitarne interwencyjne w związku z powiadomieniem RASFF oraz 4 kontrole sanitarne tematyczne w związku z realizacją planu pobierania próbek na rok 2018.

Do badań laboratoryjnych w kierunku substancji migrujących z materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością pobrano 1 próbkę. Wyniki badania próbki prawidłowe.

- zakłady obrotu kosmetykami:

Wg rejestru zakładów – 7 obiektów, skontrolowano – 6. Przeprowadzono 19 kontroli. Pobrano 15 próbek do badań laboratoryjnych. Wyniki badań prawidłowe.

- wytwórnie kosmetyków:

Wg rejestru zakładów - 1 obiekt, skontrolowano – 1. Przeprowadzono 5 kontroli. Pobrano do badań laboratoryjnych 2 próbki w ramach urzędowej kontroli. Próbek nie kwestionowano. Wydano 1 decyzję administracyjną.

- interwencje :

Przeprowadzono 37 kontroli sanitarnych interwencyjnych w związku z przyjętymi wnioskami w sprawie nieprawidłowości w zakładach żywienia, produkcji i obrotu żywnością, podczas których tylko w 7 przypadkach potwierdzono zasadność wniosków. Rozpatrzone 37 wniosków anonimowych.

Wnioski dotyczyły:

- niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych w zakładach żywienia zbiorowego – 4

- sprzedaży środków spożywczych o niewłaściwej jakości – 8
- niewłaściwej jakości posiłków w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego – 1,
- stosowania niewłaściwych substancji do produkcji kosmetyków – past do rąk – 1,
- wystąpienia dolegliwości żołądkowo-jelitowych po spożyciu dań przygotowanych w zakładach żywienia zbiorowego lub środków spożywczych – 5
- sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności – 5
- nieprzyjemnego zapachu na targowisku -1
- nieprawidłowe postępowanie z odpadami – 1,
- stosowania niewłaściwych środków do mycia i dezynfekcji lad chłodniczych do przechowywania żywności – 1
- obecności szkodników w zakładzie obrotu -2
- niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych w zakładach obrotu – 5

Nieprawidłowości, które stwierdzono w trakcie kontroli to: sprzedaż środków spożywczych po upływie terminu przydatności / dat minimalnej trwałości oraz niewłaściwy stan sanitarny w zakładzie żywienia zbiorowego. Nałożono grzywny w drodze mandatu karnego.

5.2. Nadzór nad produkcją pierwotną.

W rejestrze znajduje się 489 podmiotów prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego. W związku z realizacją planu na 2018r. w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego w ramach porozumienia z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska przeprowadzono 3 kontrole w gospodarstwach, tj:

- w Gospodarstwie Rolnym należącym do Mieczysławy Terebeckiej, ul. Orkana 5, 73-140 Ińsko prowadzącym uprawę porzeczki. Podczas czynności kontrolnych, w związku z planem pobierania próbek na 2018r. pobrano do badań laboratoryjnych 1 próbkę porzeczki czarnej, odmiana: TYTANIA w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia: 0201 ołów, 0202 kadm oraz oceny organoleptycznej. Wynik badania ww. próbki prawidłowy.
- Gospodarstwie Rolnym należącym do Andrzeja Czapelskiego, Tychowo 11, 73-110 Stargard prowadzącym uprawę ogórków, papryki, pomidorów, bobu, truskawek, kapusty, cebuli.
- Gospodarstwie Rolnym należącym do Marka Wichłacz, (Kępno działka nr 35/2 i 36/2) z siedzibą ul. Staszica 52-54B/4, 73-130 Dobrzany prowadzącym uprawę borówki wysokiej.

Ponadto, poza planem realizowanym w ramach porozumienia przeprowadzono 2 kontrole u producentów produkcji pierwotnej, 2 kontrole podmiotów prowadzących produkcję w ramach RHD oraz 1 kontrolę w zakładzie konfekcjonowania przypraw.

Podczas ww. kontroli dokonano sprawdzenia przestrzegania reżimu sanitarnego w zakresie higieny procesu zbiorów owoców. W trakcie czynności kontrolnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

5.3. Jakość zdrowotna środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Ogółem ilość zbadanych próbek – 287, w tym: środków spożywczych – 269, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością – 4, kosmetyków – 2, sanitarnych – 12.

W przypadku 3 próbek środków spożywczych stwierdzono uwagi do znakowania. Sprawy przekazano do właściwego PPIS.

5.4. Współpraca z innymi inspekcjami, instytucjami, organami samorządowymi.

Wojewódzki Inspektorat Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych w Białymstoku

W lipcu 2018r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stargardzie przekazał do wiadomości i wykorzystania służbowego uwagi do znakowania produktu pn. „Ser Edam

podpuszczkowy dojrzewający” Spółdzielnia Mleczarska „MLEKPOL” w Grajewie Oddział Zakład Produkcji Mleczarskiej w Grajewie ul. Elewatorska 13, 19-203 Grajewo.

Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach

W sierpniu 2018r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stargardzie przeprowadził szkolenie nt. wymagań sanitarnych dla ruchomych i tymczasowych podmiotów gastronomicznych, prowadzących działalność podczas Barzkowickich Targów Rolnych „Agro Pomerania 2018”, organizowanych w dniach 07-09 września 2018r.

Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie

W kwietniu 2018r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Szczecinie przesłał decyzje zezwalające na pozyskanie ślimaka winniczka *Helix pomatia* przez:

- Arkadiusza Ryzińskiego firma Ark-Fil ul. Mieszka I 6/6, 78-200 Białogard,
- Rolniczy Kombinat Spółdzielczy w Łubnicy, ul. Dożynkowa 5, Łubnica, 64-050 Wielichowo,
- Krzysztofa Orłowskiego Redło 25A, 78-320 Połczyn Zdrój,
- Las Skwierzyna-Gorzów Sp. z o.o. ul. Mieszka I 57/1, 66-400 Gorzów Wlkp.

Zachodniopomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w Szczecinie

W ramach Porozumienia z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska przeprowadzono 1 kontrolę w gospodarstwie rolnym.

Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa Oddział Terenowy w Szczecinie

W sierpniu 2018r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stargardzie przekazał wykaz przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie przetwórstwa zbóż na cele konsumpcyjne oraz przedsiębiorców wytwarzających, skupujących owoce i warzywa.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Szczecinie

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Stargardzie w ramach Porozumienia z dnia 20 stycznia 2015r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno – Spożywczych, Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego, przekazał stargardzkiemu oddziałowi Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Koszalinie listę wytypowanych producentów produkcji pierwotnej pochodzenia roślinnego do kontroli na rok 2018.

W ramach ww. porozumienia przeprowadzono 2 kontrole w gospodarstwach rolnych.

Inspekcja Weterynaryjna

W dniu 15.11.2018r. zostało zawarte pomiędzy Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Stargardzie a Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Stargardzie porozumienie o współdziałaniu i współpracy. W ramach porozumienia przesłano:

- dane kontaktowe niezbędne do wymiany informacji pomiędzy Inspekcjami,
- uaktualnioną listę zakładów objętych wspólnym nadzorem,
- listę zakładów produkujących lub przechowujących środki spożywcze, które produkują lub wprowadzają na rynek pasze lub materiały paszowe dla zwierząt,
- informację odnośnie braku na terenie działania tutejszej Inspekcji zakładów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego „na odległość” (sprzedaży wysyłkowej).

- W 2018r. nawiązano współpracę z następującymi Powiatowymi Inspektorami Weterynarii:
- w Legnicy w sprawie wykrycia Salmonella Enteritidis w próbkę skórek z szyj kurcząt w Ubojni Drobiu GALLUS Sumicki Spółka Jawna Kawice 85, 59-230 Prochowice,
  - w Stargardzie - celem uzyskania informacji dotyczących ostatnio przeprowadzonych badań jaj pochodzących ze Spółdzielczej Agrofirmy Witkowo ul. Papieża Jana Pawła II 4, Witkowo Pierwsze,
  - w Stargardzie w sprawie wzmożonych kontroli nad sprzedażą mięsa oraz odpadami gastronomicznymi w obiektach żywienia zbiorowego, zakładach obrotu handlowego oraz na terenie targowisk w związku z wystąpieniem w Polsce afrykańskiego pomoru świń (ASF).
  - w Grajewie w sprawie uwag do znakowania produktu pn. „Ser Edam podpuszczkowy dojrzewający” Spółdzielnia Mleczarska „MLEKPOL” w Grajewie Oddział Zakład Produkcji Mleczarskiej w Grajewie ul. Elewatorska 13, 19-203 Grajewo.
  - w Koszalinie odnośnie stwierdzenia Listeria monocytogenes w „Paście z makrelą” 80g firmy DEGA S.A. ,

5.5. Ocena sposobu żywienia i podejmowane działania związane z edukacją dot. prawidłowego żywienia

Przeprowadzono 30 ocen teoretycznych jadłospisów w tym 4 oceny laboratoryjnie. Analizy jadłospisów dokonano w następujących grupach obiektów: 17 ocen w stołówkach szkolnych, w tym 17 w ramach żywienia w systemie cateringowym, 2 oceny w zakładach cateringowych, 5 ocen w stołówkach przedszkolnych w tym 2 w systemie cateringowym, 6 ocen w zakładach żywienia zbiorowego, prowadzących żywienie dzieci w trakcie trwania wycieczki zimowego i letniego.

W 2 obiektach wniesiono uwagi do sporządzonych jadłospisów. Postępowanie administracyjne w toku. Do pozostałych ocenionych jadłospisów nie wniesiono uwag. Jadłospisy zróżnicowane, bogate w warzywa oraz owoce sezonowe, zawierające informacje dotyczące alergenów oraz wykazy składników, co jest zgodne z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności.

5.6. Nadzór na suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego, środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi

W zakresie nadzoru nad suplementami diety, środkami spożywczymi specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz środkami spożywczymi wzbogaconymi witaminami lub składnikami mineralnymi przeprowadzono 51 kontroli w zakładach obrotu m.in. w aptekach, marketach, sklepach drogerijnych, zielarskich.

W trakcie przeprowadzonych czynności kontrolnych sprawdzono warunki przechowywania i daty minimalnej trwałości suplementów diety oraz środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego znajdujących się w sprzedaży. Produkty eksponowane na regałach z zachowaniem segregacji, w warunkach zgodnych z zaleceniami producenta. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przestrzegania wymagań dotyczących znakowania, prezentacji i reklamy środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Pobrano do badań laboratoryjnych 31 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego i suplementów diety. Wyniki badania próbek prawidłowe. W 3 przypadkach wniesiono uwagi do znakowania. W związku z powyższym informację w powyższej sprawie przekazano Państwowym Powiatowym Inspektorom Sanitarnym właściwym wg siedziby producentów/dystrybutorów ocenianych środków spożywczych.

W zakresie sprzedaży przez Internet suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego na bieżąco dokonywane są oględziny stron internetowych:

- www.activpower.pl, której właścicielem jest Łukasz Rutkowski z siedzibą przy ul. Wojska Polskiego 4/3, 73-110 Stargard,

- www.sexactive.pl, której właścicielem jest Henryk Styś z siedzibą przy ul. Skarbowej 20/2, 73-110 Stargard.

5.7. Nadzór nad obrotem grzybami i przetwórstwem grzybów.

W PSSE w Stargardzie wydano 1 atest na grzyby świeże.

5.8. Nadzór nad przebiegiem imprez masowych.

W okresie sprawozdawczym objęto nadzorem sanitarnym punkty małej gastronomii, w tym obiekty ruchome i tymczasowe podczas trwania imprez masowych. Skontrolowane punkty nie budziły zastrzeżeń pod względem wymagań sanitarno – higienicznych. Zapewniono prawidłowe warunki przygotowywania potraw oraz ich ekspozycji. Pracownicy posiadali czystą odzież roboczą oraz dokumentację medyczną potwierdzającą odpowiedni stan zdrowia. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

VI. ZAGADNIENIA Z ZAKRESU HIGIENY KOMUNALNEJ

6.1. Liczba załatwionych interwencji: 59, w tym 30 zasadnych.

W zakresie Higieny Komunalnej nadzorem objęto 558 obiektów w tym 72 wodociągi. W 2018r. przyjęto 59 zgłoszeń interwencyjnych dotyczących: uciążliwych zapachów, nieprawidłowej gospodarki ściekowej oraz gromadzenia odpadów komunalnych, uciążliwości związanych z obecnością gryzoni (szczurów, myszy), insektów (karaluchów, much), ptactwa (gołębi), nietoperzy, kotów, jakości wody, warunków socjalno-bytowych w Centrum Socjalnym Caritas w Stargardzie, czystości linii brzegowej Jeziora Miedwie w Zieleniewie, hodowli drobiu, śniętych ryb, zagrzybienia ścian w lokalu mieszkalnym.

W związku z powyższym przeprowadzono 7 kontroli sanitarnych i 28 wizji lokalnych przy współudziale osób zgłaszających interwencję i przedstawicieli zarządców, administratorów budynków mieszkalnych. Pobrano 23 próbki (12 zgłoszeń interwencyjnych) wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi do badań laboratoryjnych. Zgodnie z kompetencjami przekazano 10 spraw do rozpatrzenia przez Urzędy Miast i Gmin, Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, Powiatowego Inspektoratu Weterynarii. Interwencje zasadne dotyczyły jakości wody (wszczęto postępowania administracyjne), gospodarki nieczystościami ciekłymi, obecności insektów, ptactwa (gołębi), gryzoni, zanieczyszczenia linii brzegowej Jeziora Miedwie wzdłuż promenady oraz uciążliwych zapachów.

W związku z powyższymi interwencjami wystosowano 78 pism do zarządców, administratorów nieruchomości, Urzędów Miast i Gmin, Powiatowego Inspektoratu Weterynarii, Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego oraz osób zgłaszających.

6.2. Liczba zamknięć / unieruchomień / wyłączeń z użytkowania obiektu lub jego części.

W związku ze stwierdzeniem braku przydatności wody do spożycia, ze względu na obecność zanieczyszczeń mikrobiologicznych, PPIS w Stargardzie wydał 6 decyzji dot. wodociągów w miejscowościach : Karkowo gm. Chociwel, Żalęcino gm. Dolice, Lipka Zakład Rolny gm. Dolice, Trzebień gm. Dolice, Sądów gm. Dolice, Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury ul. Broniewskiego 6 w Stargardzie. Ponadto, w związku z przekroczoną liczbą bakterii Legionella sp. w instalacji ciepłej wody użytkowej wydano 2 decyzje zakazujące korzystania z 1 prysznicza w SPWZOZ ul. Wojska Polskiego 27 w Stargardzie -Oddział Pediatryczny oraz z 3 pryszniców w obiekcie w miejscowości Wapnica 50 gm. Suchań (motel i zakład opiekuńczo- pielęgnacyjny).

6.3. Charakterystyka obiektów.

6.3.1. Jakość wody przeznaczonej do spożycia.

6.3.1.1. Ocena jakości wody dostarczanej odbiorcom z poszczególnych wodociągów wg produkcji dobowej wody na dzień 31.12.2018r.

7 ujęć produkowało wodę nie odpowiadającą wymaganiom sanitarnym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi tj:

- poniżej 100 m³/d – 46 wodociągów, w tym 2 wodociągi produkowały wodę nie odpowiadającą wymaganiom sanitarnym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi tj:
    - wodociąg Sątysz gm. Chociwel (podwyższona mętność, ponadnormatywna zawartość żelaza i manganu oraz ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C),
    - wodociąg Zakładu Rolnego Stargard ul. Gdyńska 7 (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C),
  - 100-1.000 m³/d – 17 wodociągów, w tym 3 wodociągi produkowały wodę nie odpowiadającą wymaganiom sanitarnym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi tj.:
- wodociąg Karkowo gm. Chociwel (ponadnormatywna zawartość manganu),
  - wodociąg Bralęcina gm. Dolice (ponadnormatywna zawartość manganu),
  - wodociąg Sądów gm. Dolice (podwyższona mętność i ponadnormatywna zawartość żelaza, manganu oraz jonu amonowego i ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C),
- 1.000-10.000 m³/d – 2 wodociągi produkujące wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
  - Inne podmioty zaopatrujące w wodę - 7 wodociągów w tym 2 produkowały wodę nie odpowiadającą wymaganiom sanitarnym dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi tj.:
- wodociąg PKP S.A. Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury Stargard ul. Broniewskiego 6 - (podwyższona mętność oraz ponadnormatywna zawartość żelaza i manganu),
  - wodociąg Zakładu Rolnego Morzyca gm. Dolice (ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C)

6.3.1.2. Prowadzone postępowania administracyjne na jakość wody.

W 2018r. PPIS w Stargardzie wydał 33 decyzje administracyjne dot. poprawy jakości wody, w tym 8 z rygorem natychmiastowej wykonalności dot. braku przydatności wody do spożycia z wodociągów: Karkowo gm. Chociwel, Żalęcino gm. Dolice, Lipka Zakład Rolny gm. Dolice, Trzebień gm. Dolice, Sądów gm. Dolice i Przedsiębiorstwo Napraw Infrastruktury ul. Broniewskiego 6 w Stargardzie ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne (bakterie grupy coli, enterokoki kałowe) oraz z przekroczoną liczbą bakterii Legionella sp. w instalacji ciepłej wody użytkowej w SPWZOZ ul. Wojska Polskiego 27 w Stargardzie oraz w obiekcie w miejscowości Wapnica 50 gm. Suchań (motel i zakład opiekuńczo- pielęgnacyjny)

Najczęściej kwestionowanymi parametrami jakości wody były: podwyższona mętność, ponadnormatywna zawartość jonu amonowego, żelaza i manganu oraz bakterie grupy coli i ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72h. Na dzień 31.12.2018r. obowiązywało 10 decyzji.

6.3.1.3. Działania naprawcze prowadzone przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne i podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć, jako część działalności handlowej lub w budynkach użyteczności publicznej w celu doprowadzenia wody do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W celu poprawy jakości wody przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i podmioty wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnych ujęć wykonywały okresowe

płukania sieci wodociągowej, dezynfekcję urządzeń i sieci wodociągowej oraz wymianę zbiorników, filtrów i złóż filtracyjnych.

6.3.1.4. Ważniejsze modernizacje stacji uzdatniania i sieci wodociągowej, budowa, rozbudowa sieci wodociągowej.

Odnowiono pomieszczenia i urządzenia na ujęciu wody w miejscowości Trzebień gm. Dolice zarządzanym przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Promyk” w Rzeplinie (w związku z decyzją PPIS w Stargardzie), Bielkowo gm. Kobylanka, Żalęcino gm. Dolice. Ponadto odnowiono i uszczelniono studnie na ujęciach wody w miejscowościach Chlebówko gm. Stara Dąbrowa, Sątysz i Starzyce gm. Chociwel (w związku z decyzją PPIS w Stargardzie).

6.3.1.5. Występujące braki w dostarczaniu wody, awarie.

W powiecie stargardzkim przerwy w dostawie wody zdarzały się sporadycznie i były krótkotrwałe. Spowodowane były m.in. awariami sieci wodociągowej, krótkotrwałymi wyłączeniami prądu, awariami stacji uzdatniania wody, usuwaniem przecieków na sieci oraz dezynfekcją sieci. Awarie usuwane były niezwłocznie.

6.3.2. Pływalnie i baseny

Na terenie powiatu stargardzkiego znajdują się 3 baseny kąpielowe : w Szkole Podstawowej nr 5 i Szkole Podstawowej nr 11 oraz w Ośrodku Sportu i Rekreacji OSiR Stargard Sp. z o.o. w Stargardzie.

6.3.2.1. Ocena jakości wody na pływalni i w basenach oraz stanu sanitarno-technicznego tych obiektów

Na podstawie sprawozdań z badań próbek wody pobieranych z basenów kąpielowych znajdujących się pod nadzorem PPIS w Stargardzie tj. 3 basenów w Stargardzie (OSiR, Szkoła Podstawowa nr 11 i Szkoła Podstawowa nr 5) stwierdzono, że jakość wody w basenach nie stwarza zagrożenia dla zdrowia osób kąpiących się. Odnośnie stanu technicznego pomieszczeń tj. basenu OSiR Stargard Sp. z o. o. ul. Szczecińska 35 w Stargardzie obowiązuje decyzja administracyjna z 2016. Ponadto wydano decyzję (przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży) dot. stanu technicznego pomieszczeń stanowiących zaplecze sanitarne basenu kąpielowego w Szkole Podstawowej nr 11 w Stargardzie.

6.3.2.2. Działania w przypadku stwierdzenia niewłaściwej jakości wody – nie dotyczy

6.3.2.3. Ocena sposobu realizacji prowadzenia kontroli wewnętrznej na pływalniach

Próbki wody z basenów kąpielowych pobierane były przez zarządców/ właścicieli obiektów w ramach kontroli wewnętrznej zgodnie z zatwierdzonymi przez PPIS w Stargardzie harmonogramami oraz zgodnie z wymaganym zakresem określonym w załączniku Nr 1 i Nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r., poz. 2016). Zarządzający obiektami przekazywali terminowo PPIS w Stargardzie sprawozdania z badań i na ich podstawie określano przydatność wody do kąpiel. Informacje o jakości wody umieszczane były na tablicach informacyjnych oraz na stronach internetowych. PPIS w Stargardzie wydał 3 oceny roczne jakości wody, w których stwierdził, iż zarządcy pływalni prowadzili oceny jakości wody zgodnie z wymaganiami obowiązujących przepisów oraz w sposób zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne osób korzystających z pływalni.

6.3.3. Kąpieliska i miejsca wykorzystywane do kąpiel

6.3.3.1. Ocena kąpielisk z uwzględnieniem prawidłowości prowadzonej kontroli wewnętrznej przez Organizatora, w tym m.in. oznakowanie, terminowość pobierania próbek i przekazywania wyników, prowadzenie działań naprawczych w przypadku zanieczyszczenia wody.

Na terenie powiatu stargardzkiego w sezonie kąpielowym 2018 funkcjonowało 1 kąpielisko śródlądowe nad Jeziorem Miedwie w Zieleniewie, którego organizatorem była Gmina Kobylanka. Sezon kąpielowy trwał od 22.06.2018r. do 02.09.2018r.

Przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną kąpieliska śródlądowego nad Jeziorem Miedwie w Zieleniewie, pobrano 2 próbki wody do badań mikrobiologicznych przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego w ramach kontroli urzędowej oraz 10 próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej - wyniki badań próbek prawidłowe. Sprawozdania z badań przekazywane były niezwłocznie po ich uzyskaniu. Terminy pobierania próbek były zgodne z zaopiniowanym harmonogramem.

Informacje o terminach pobierania próbek wody oraz ich ocena zamieszczane były na bieżąco na stronie internetowej PSSE w Stargardzie oraz organizatora kąpieliska tj. Gminy Kobylanka. Dane w Serwisie Kąpieliskowym uaktualniane były na bieżąco. Teren kąpieliska oznakowany prawidłowo, informacje na tablicy aktualizowane były na bieżąco przez ratowników.

6.3.3.2. Ocena miejsc wykorzystywanych do kąpeli z uwzględnieniem m.in. oznakowania, terminowości pobierania próbek i przekazywania wyników.

Na terenie powiatu stargardzkiego w sezonie kąpielowym 2018 nie funkcjonowały miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli.

6.3.4. Stan sanitarny obiektów (ze złym stanem higieniczno – sanitarnym i technicznym)

Na podstawie kontroli przeprowadzonych w 2018r. nieprawidłowości odnośnie stanu technicznego stwierdzono w 7 obiektach tj:

- Ustęp ogólnodostępny w Centrum Handlowym „RONDO” przy ul. Czarnieckiego 25 – Wyszyńskiego 1 w Stargardzie (brudne ściany i sufity), wydano decyzję administracyjną, którą wykonano w ustalonym terminie.
- Ognisko Św. Brata Alberta przy ul. Krasińskiego 10 w Stargardzie (brudne ściany i sufity) – wydano decyzję administracyjną z terminem realizacji do dnia 15.03.2018r. – wykonano,
- Stacja PKP w miejscowości Chociwel (brudne ściany i sufity, zniszczona stolarka okienna) – wydano decyzję administracyjną, postępowanie w toku,
- Basen kąpielowy w Szkole Podstawowej nr 11 Os. Zachód B 15 w Stargardzie (brudne ściany i sufity z ubytkami tynku i zaciekami) – wydano decyzję administracyjną przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży,
- Cmentarz komunalny w miejscowości Dalewo gm. Marianowo (ubytki ogrodzenia) wydano decyzję administracyjną, którą wykonano w ustalonym terminie,
- Ośrodek Sportu i Rekreacji OSiR Stargard Sp. z o.o. brudne ściany i sufity w hali z niecką basenową i siłowni oraz w pomieszczeniach zaplecza higieniczno-sanitarnego dla pracowników (nieprawidłowości z zakresu Higieny Pracy) – obowiązuje decyzja z 2016r, decyzja z 2018r. została uchylona przez WSSE Szczecin,
- Stargardzkie Centrum Kultury ul. Piłsudskiego 105 w Stargardzie (brudne ściany i sufity) – wydano decyzję administracyjną,

Na dzień 31.12.2018r. obowiązywały 4 decyzje administracyjne w tym 1 wydana przez Sekcję Higieny Dzieci i Młodzieży.

6.4. Cmentarze i zakłady pogrzebowe w kontekście nadzoru nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi.

Cmentarze i zakłady pogrzebowe:

- liczba obiektów w ewidencji – 43 cmentarze, 6 zakładów pogrzebowych (w tym 2 domy przedpogrzebowe):
- liczba obiektów skontrolowanych – 9 cmentarzy, 2 domy przedpogrzebowe, 1 zakład pogrzebowy i kontrola 2 środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich.

Tabela nr 6.4.1 : Dane dot. ekshumacji.

Lp	Liczba cmentarzy (ogółem)	Liczba decyzji dot. ekshumacji	Liczba decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji	Liczba decyzji nie zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji	Liczba przeprowadzonych ekshumacji	Liczba ekshumacji z udziałem pracowników PIS	Liczba wstrzymanych ekshumacji i powód ich wstrzymania
1	43	154 (w tym 2 decyzje uchylające)	152	0	137	50	0

Ekshumacje przeprowadzane były pod nadzorem pracowników PPIS w Stargardzie, z wyłączeniem ekshumacji, w których okres od pochowania zwłok był dłuższy niż 25 lat. Pracownicy zakładów wykonujących ekshumacje wyposażeni byli w kombinezony, maski ochronne oraz rękawiczki. Ziemia wydobyta z grobu składowana była na matach lub workach foliowych jednorazowego użytku. Po ekshumacji groby dezynfekowane były środkami dezynfekcyjnymi dopuszczonymi do stosowania. Trumny lub szczątki umieszczane w nowej trumnie przewożone były środkami transportu przeznaczonymi do przewozu zwłok i szczątków ludzkich do miejsca ponownego pochowania.

Tabela nr 6.4.2.: Dane dot. zakładów pogrzebowych.

Lp.	Nazwa zakładu pogrzebowego/ domu przedpogrzebowego	Liczba chłodni	Liczba miejsc w chłodni	Czy zakład/dom posiada wszystkie wymagane pomieszczenia	Czy zachowana jest funkcjonalność pomieszczeń	Liczba specjalistycznych środków transportu przeznaczonych do przewozu zwłok i szczątków jakimi dysponuje zakład/dom
1.	Zakład Usług Pogrzebowych i Kamieniarskich „HADES” Stargard ul. Szkolna 13	1	13	tak	tak	4
2.	MPGK Sp. z o.o. Stargard ul. Okrzei 6	1	13	tak	tak	3
3.	Zakład Pogrzebowy Czesław Bylewski Dobrzany ul. Kościuszki 20	0	0	tak	tak	1
4	Zakład Usług Budowlanych i Komunalnych Bogdan Sałdak Ińsko ul. Boh. Warszawy 22	0	0	tak	tak	1
5	„SACRUM” Dom Pogrzebowy Stargard ul. Wieniawskiego 6 (przeznaczony wyłącznie do obsługi klientów)	0	0	tak	tak	1

6	Usługi Transportowe i Pogrzebowe Katarzyna Chudyk Chociwel ul. Studzianki 10 (obiekt zaplanowany do kontroli w marcu 2019r.)	-	-	-	-	-
---	--	---	---	---	---	---

W skontrolowanych obiektach (cmentarze, zakłady pogrzebowe, środki transportu) stwierdzono nieprawidłowości na cmentarzu w miejscowości Dalewo gm. Marianowo (ubytki w ogrodzeniu) - wydano decyzję administracyjną z terminem realizacji do dnia 29.06.2018r. – zalecenia wykonano. Ponadto w 2018r. skontrolowano 2 środki transportu przeznaczone do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dane dot. sprowadzenia zwłok z zagranicy i przewozu zwłok poza granice RP.

W 2018r. wydano 21 postanowień na sprowadzenie zwłok z zagranicy – Belgii, Norwegii, Wielkiej Brytanii, Holandii i Niemiec. Na wywóz zwłok poza granice RP wydano 1 decyzję (Ukraina).

6.5. Szpitale

6.5.1. Zaopatrzenie w wodę

Na terenie powiatu stargardzkiego znajduje się 1 szpital tj. Samodzielny Publiczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej przy ul. Wojska Polskiego 27 w Stargardzie z Oddziałem Rehabilitacji przy ul. Staszica 16 w Stargardzie. Obiekt zaopatrywany jest w wodę do spożycia z wodociągu Stargard będącego pod stałym nadzorem PSSE w Stargardzie (nie posiada własnego ujęcia wody).

Powyższy obiekt nadzorowany jest przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Szczecinie.

Lp.	Szpital	Lokalizacja obiektu szpitalnego	Źródło zaopatrzenia podstawowe		rezerwowe źródło zaopatrzenia w wodę			Uwagi (np. program dostosowawczy)
			wodociąg własny	wodociąg sieciowy	wodociąg własny	wodociąg sieciowy	zbiornik	
1	SPWZOZ	ul. Wojska Polskiego 27, 73-110 Stargard	nie	tak	nie	nie	tak	-
		ul. Staszica 16, 73-110 Stargard	nie	tak	nie	nie	nie	-

W 2018r. w ramach nadzoru bieżącego, zgodnie z harmonogramem, pobrano łącznie 14 próbek wody ciepłej użytkowej w kierunku Legionella sp. z natrysków w SPWZOZ ul. Wojska Polskiego 27 w Stargardzie (8 próbek) i SPWZOZ Oddział Rehabilitacji ul. Staszica 16 w Stargardzie (6 próbek). W 5 próbkach stwierdzono przekroczenia dopuszczalnej liczby bakterii Legionella sp. (w 2 przypadkach wysoki stopień skażenia instalacji ciepłej wody użytkowej w łazience nr 1 na Oddziale Pediatrycznym ul. Wojska Polskiego 27 oraz w natrysku w łazience przy Sali nr 2a - Oddział III ul. Staszica 16, w 3 przypadkach średni stopień skażenia instalacji ciepłej wody użytkowej w łazience nr 1 na Oddziale Laryngologicznym, w łazience na Izbie Przyjęć Ginekologiczno-Położniczej, łazience nr 1 na Oddziale Położniczym). Wszczęto postępowanie administracyjne oraz wydano 2 decyzje administracyjne w tym 1 z rygorem natychmiastowej wykonalności. Na podstawie sprawozdań z badań próbek wody pobranych w ramach w/w decyzji zakończono postępowania.

6.6. Liczba i zabezpieczenie imprez masowych:

W 2018r. do tut. Inspekcji wpłynęło 8 wniosków w zakresie zabezpieczenia imprez masowych. Wydano 8 pozytywnych opinii :

- Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach - XXXI Barzkowickie Targi Rolne AGRO POMERANIA 2018, w dniach 07 - 09 września 2018r. w Barzkowicach gm. Stargard,
- Zachodniopomorski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach - I Wiosenna Wystawa Ogrodniczo-Pszczelarska w dniach 28 - 29 kwietnia 2018r. w Barzkowicach gm. Stargard ,
- Stargardzkie Centrum Kultury ul. Piłsudskiego 105, 73-110 Stargard - „Dni Koncertowe” w ramach obchodów „Dni Stargardu 2018” w Amfiteatrze Miejskim w Stargardzie w dniach 22 - 24 czerwca 2018r.,
- Gminne Centrum Integracji Społecznej i Profilaktyki w Dolicach ul. Wiejska 4, 73-115 Dolice - „DUŻY PIKNIK NAD MAŁĄ INĄ” w dniach 22-23 czerwca 2018r. przy ul. Wierzbowej i ul. Ogrodowej w Dolicach,
- Centrum Kultury i Rekreacji ul. Jeziorna 6, 73-108 Kobylanka - cykl imprez masowych w ramach „Miedwiańskiego Lata” w Amfiteatrze w Morzyczynie przy ul. Szczecińskiej 10a od 7 lipca 2018r. do 17 września 2018r.,
- Spójnia Stargard Sportowa Spółka Akcyjna ul. Pierwszej Brygady 1, 73-110 Stargard - Rozgrywki Polskiej Ligi Koszyków w sezonie 2018/2019 na terenie Hali Sportowej OSiR przy ul. Pierwszej Brygady 1 w Stargardzie,
- Agencja Artystyczna „JOANNA” ul. Sadowa 7, 25-028 Kielce - „Kabaret Neo-Nówka” na terenie Hali Widowiskowo-Sportowej OSiR przy ul. Pierwszej Brygady 1 w Stargardzie w dniu 24 listopada 2018,
- Stargardzkie Centrum Kultury ul. Piłsudskiego 105, 73-110 Stargard – „Sylwester z SCK” na terenie Placu Wolności – Zajezdni Autobusowej w Stargardzie w dniach 31.12.2018/01.01.2019.

Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne w trakcie trwania imprez: „Dni Stargardu 2018” w Amfiteatrze Miejskim w Stargardzie i XXXI Barzkowickich Targów Rolnych AGRO POMERANIA 2018 w Barzkowicach.

Nie wydano negatywnych opinii.

6.7. Inne informacje o podjętych działaniach i przedsięwzięciach

W 2018r. przeprowadzono 10 kontroli kompleksowych z sekcjami Higieny Pracy, Higieny Dzieci i Młodzieży oraz Higieny Żywności, Żywności i Przedmiotów Użytku.

W maju 2018r. wystosowano 30 pism do Urzędów Miast i Gmin oraz zarządców kąpielisk, piaskownic i fontann ulicznych dotyczących podjętych działań w zakresie przygotowania miejscowości do sezonu letniego 2018 z uwzględnieniem usuwania odpadów komunalnych (stałych i płynnych), utrzymania czystości i porządku na terenie miejscowości, tras turystycznych, w tym przystanków autobusowych, parkingów, ustępów publicznych, terenów przeznaczonych do rekreacji (tj. placów zabaw, parków), piaskownic (wymiana piasku przed sezonem i w czasie trwania sezonu) oraz fontann ulicznych (w aspekcie występowania potencjalnych zagrożeń mikrobiologicznych w wodzie pozostającej w obiegu takich obiektów, oznakowanie, że woda w fontannach nie jest przeznaczona do spożycia ani do kąpieli).

VII. SZKOŁY I INNE PLACÓWKI OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZE ORAZ WYPOCZYNEK DZIECI I MŁODZIEŻY

7.1. Liczba placówek pod nadzorem (ogółem): 191, w tym:

- 125 placówek stałych: 7 żłobków, 37 przedszkoli, 32 szkoły podstawowe, 2 gimnazja, 2 licea ogólnokształcące, 1 branżowa szkoła I stopnia, 5 zespołów szkół, 1 centrum szkolenia zawodowego, 2 uczelnie wyższe niepubliczne, 3 placówki z pobytem całodobowym, 23 placówki wsparcia dziennego, 9 placówek pracy pozaszkolnej, 1 niepubliczna poradnia psychologiczno – pedagogiczna,
- 66 turnusów (zgłoszonych przez MEN w elektronicznej bazie danych) wypoczynku dla dzieci i młodzieży, w tym: 12 turnusów wypoczynku zimowego oraz 54 turnusów wypoczynku letniego

7.2. Ogólna liczba kontroli: 101, w tym:

- 77 kontroli w placówkach będących pod stałym nadzorem:
  - 8 w żłobkach,
  - 23 w przedszkolach,
  - 32 w szkołach podstawowych,
  - 3 w branżowej szkole I stopnia (ponadgimnazjalna szkoła zawodowa z internatem),
  - 5 w zespołach szkół,
  - 5 w placówkach wsparcia dziennego,
  - 1 w placówce wychowania pozaszkolnego,
  - 1 w niepublicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej,
- 5 kontroli w obiektach niebędących pod nadzorem higieny dzieci i młodzieży :
  - 1 w sali zabaw dla dzieci,
  - 2 w lokalach użyteczności publicznej (przeznaczonych na placówki wsparcia dziennego),
  - 2 w lokalu usługowy (przeznaczonym na żłobek i przedszkole),
- 17 kontroli w placówkach sezonowych - turnusach wypoczynku dla dzieci i młodzieży, w tym:
  - 5 kontroli wypoczynku zimowego,
  - 12 wypoczynku letniego.

7.2.1. Liczba przeprowadzonych kontroli wspólnych: 15

Spośród 101 kontroli, przeprowadzono 15 kontroli wspólnych, podczas których sekcja Higieny Dzieci Młodzieży była komórką wiodącą, w tym:

- 10 kontroli z sekcją Higieny Żywności,
- 2 kontrole z sekcją Nadzoru Zapobiegawczego,
- 1 kontrolę z sekcją Higieny Pracy.
- 2 kontrole z sekcją Higieny Komunalnej i Higieny Pracy.

7.3. Liczba dzieci i młodzieży w skontrolowanych placówkach.

Z pobytu i nauki w skontrolowanych szkołach oraz placówkach oświatowo – wychowawczych korzystało łącznie 6812 dzieci i młodzieży. Ponadto w placówkach sezonowych wypoczywało łącznie 396 dzieci i młodzieży.

7.4. Liczba załatwionych interwencji: 10

Lp.	Rodzaj placówki	Interwencja zasadna dotyczyła	Interwencja bezzasadna dotyczyła	Podjęte działania
1.	szkoła podstawowa		- dot. nieprawidłowej temperatury w salach lekcyjnych w 2 szkołach podstawowych na terenie Gminy Dolice.	1.W 10.01.2018r. przeprowadzono kontrolę sanitarną w Szkole Podstawowej w Rzeplinie. Temperaturę zmierzono ogółem w 7 pomieszczeniach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

				2. W 12.01.2018r. przeprowadzono kontrolę sanitarną w budynku szkoły przy ul. Ogrodowej 46 w Dolicach. Temperaturę zmierzono ogółem w 7 pomieszczeniach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.
2.	szkoła podstawowa		dot. nieprawidłowej temperatury	W dniu 01.03.2018r. przeprowadzono kontrolę sanitarną w Szkole Podstawowej w Strachocinie 26, 73-110 Stargard. Temperaturę zmierzono ogółem w 9 pomieszczeniach (we wszystkich salach zajęć dla dzieci i uczniów w dwóch obiektach). Nieprawidłowości nie stwierdzono.
3.	szkoła podstawowa	dot. nieprawidłowego oświetlenia w sali lekcyjnej		1. W dniu 28.03.2018r. przeprowadzono kontrolę sanitarną w Szkole Podstawowej nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi w Stargardzie, podczas której wydano zalecenie na uzupełnienie brakujących świetlówek w klasie nr 29 do dnia 11.04.2018r. 2. W dniu 29.03.2018r. wystosowano pismo do strony. Wnoszącą interwencję poinformowano, że w powyższej sprawie toczy się postępowanie administracyjne. 3. W dniu 18.04.2018 ponownie wpłynęło pismo strony skarżącej dot. braku poprawy oświetlenia. 4. W dniu 09.05.2018r. przeprowadzono ponowną kontrolę sanitarną w szkole, podczas której stwierdzono uzupełnienie części punktów świetlnych w sali 29. Z uwagi na przestarzałe oprawy lamp i instalację elektryczną nie uzupełniono wszystkich punktów świetlnych. Termin wykonania obowiązków zawartych w decyzji administracyjnej wyznaczono do 30.09.2018r. O powyższym poinformowano stronę wnoszącą interwencję oraz organ prowadzący szkołę, 5. Postępowanie administracyjne w toku.
4.	szkoła podstawowa	dot. niewłaściwych warunków higieniczno-sanitarnych: - sal lekcyjnych nieprzystosowanych do liczby uczniów, - braku odpowiedniej liczby sal lekcyjnych, - mały metraż w salach dla oddziałów przedszkolnych, - ławek zbyt blisko tablicy, - oświetlenia złej jakości - braku odpowiedniej wentylacji, - planu lekcji.	- dot. zbyt małej stołówki, - godziny wydawania posiłków, - braku dostępu do czystej bieżącej wody, - złego stanu technicznego: ogrodzenia, boiska, placu zabaw, - nie dostosowania mebli do wymagań ergonomii, - nieprawidłowego przygotowania sal lekcyjnych do fizyki, chemii, muzyki, biologii.	1. W 12.04.2018r. przeprowadzono kontrolę sanitarną w Szkole Podstawowej w Grzędzicach. W czasie kontroli stwierdzono nieprawidłowości. 2. Wszczęto postępowanie administracyjne. 3. Pismem z dnia 25.04.2018r. poinformowano stronę wnoszącą interwencję o stwierdzonych nieprawidłowościach oraz wszczętym postępowaniu administracyjnym. 4. Postępowanie administracyjne w toku.
5.	sala zabaw dla dzieci		- dot. warunków sanitarnych w związku z tzw „jelitówką” po pobycie dziecka w sali zabaw.	1. W dniu 08.05.2018r. przeprowadzono kontrolę sanitarną w Sali Zabaw dla Dzieci „Fikołek” ul. Niepodległości 57/2 w Stargardzie. W czasie kontroli nie stwierdzono.

6.	przedszkole	- dot. braku opinii sanitarnej.		<p>nieprawidłowości</p> <p>1. W dniach 16-22.05.2018r. przeprowadzono kontrolę sanitarną w nowoutworzonych oddziałach pozamiejscowych Niepublicznego Przedszkola Wesoła Lokomotywa z siedzibą w Stargardzie w obiekcie przy ul. Wojska Polskiego 47a. W czasie kontroli stwierdzono, że:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomieszczenia wraz z wyposażeniem nie spełniają wymagań higieniczno – sanitarnych w zakresie: wysokości pomieszczeń, liczby dzieci, wentylacji, dostosowania obiektu dla potrzeb osób niepełnosprawnych, oświetlenia pomieszczeń, przechowywania leżaków i pościeli, ogrodzenia terenu. Ponadto nie okazano: - pozwolenia na użytkowanie obiektu, - odstępstwa ZPWIS w Szczecinie od wymaganej wysokości pomieszczeń, <p>2. W dniu 23.05.2018r. wystosowano pismo do strony zgłaszającej interwencję z informacją o wszczętym postępowaniu administracyjnym, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami.</p> <p>3. O powyższym poinformowano: Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Stargardzie, Starostę Powiatu Stargardzkiego oraz Prezydenta Miasta Stargardu.</p> <p>4. Postępowanie administracyjne w toku.</p>
7.	przedszkole	- dot. nie zapewnienia standardów dostępności do urządzeń sanitarnych, - przebywania w placówce dzieci nie zapisanych	- zbyt małej liczby leżaków	<p>1. W dniu 19.06.2018r. przeprowadzono kontrolę sanitarną w Niepublicznym Integracyjnym Przedszkolu Pasikonik przy ul. Racławickiej 29 w Stargardzie, w czasie której stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - w nowopowstałym pomieszczeniu higieniczno sanitarnym dla personelu nie zapewniono: oświetlenia sztucznego, wentylacji mechanicznej, ścian łatwo zmywalnych, odpornych na działanie wilgoci i środków dezynfekujących do wymaganej wysokości, - nie zapewniono standardów dostępności do urządzeń sanitarnych dla dzieci , - budynku nie dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych, - nie zapewniono prawidłowej wysokości zgodnie z obowiązującymi przepisami w pomieszczeniach piwnicy (w toalecie dla personelu, w biurze/pomieszczenie dyrektora, na korytarzu i klatce schodowej). <p>2. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wszczęto postępowanie administracyjne.</p> <p>3. Postępowanie administracyjne zostało zakończone.</p>
8.	żłobek		- dot. hałasu w żłobku oraz przeprowadzania remontu podczas pobytu dzieci w	1. W dniu 06.09.2018r. przeprowadzono kontrolę sanitarną w Niepublicznym Żłobku Junior w Stargardzie przy ul.

			placówce	Pogodnej 10-12. Nie stwierdzono nieprawidłowości. 2. W dniu 12.09.2018r. wystosowano pismo do strony zgłaszającej interwencję.
9.	szkoła podstawowa	- dot. nieprawidłowego ułożenia planu lekcji		1. W dniu 26.09.2018r. przeprowadzono kontrolę sanitarną w Szkole Podstawowej w Reptowie w zakresie higieny procesów nauczania – uczenia się. 2. W wyniku analizy planu zajęć dydaktyczno – wychowawczych dla uczniów, w 9 oddziałach klas 1-8 stwierdzono nieprawidłowości . 3. Wszczęto postępowanie administracyjne. 4. Postępowanie w toku.
10.	przedszkole		- dot. występowania wszawicy, - leżakowania dzieci na podłodze.	1. W dniu 30.11.2018r. przeprowadzono kontrolę sanitarną w pozamiejscowych oddziałach przedszkola przy ul. Limanowskiego 7 w Stargardzie należących do Przedszkola Miejskiego nr 2 „Mali Artyści” w Stargardzie przy ul. Mieszka I 2. 2. W czasie kontroli ustalono, że: - w przedszkolu były pojedyncze przypadki występowania wszawicy, - poinformowano rodziców o skutecznych sposobach jej zwalczania, - na tablicy ogłoszeń w widocznym miejscu wywieszono informacje o występowaniu wszawicy oraz materiały o skutecznym sposobie jej zwalczania. - na prośbę rodziców dzieci w placówce nie leżakują, - dzieci nie śpią/odpoczywają na wykładzinie dywanowej. 3. W czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ogółem zgłoszono 10 interwencji:

- 5 interwencji zasadnych, w tym:
  - 1 dotycząca niedoświetlenia sali zajęć dla uczniów,
  - 1 dotycząca nie spełniania warunków sanitarno- higienicznych, w tym braku posiadania opinii sanitarnej w obiekcie, w którym powstały pozamiejscowe oddziały istniejącego niepublicznego integracyjnego przedszkola,
  - 1 dotycząca niewłaściwych warunków higieniczno- sanitarnych i technicznych w wiejskiej szkole (m.in. zbyt dużej liczby uczniów, w tym mały metraż sal w oddziałach przedszkolnych, nieprawidłowego planu lekcji, oświetlenia, wentylacji, ławek zbyt blisko tablicy),
  - 1 dotycząca nieprawidłowego ułożenia planu lekcji w wiejskiej szkole podstawowej,
  - 1 dotycząca zbyt dużej liczby dzieci w niepublicznym przedszkolu,
- 5 interwencji bezzasadnych w tym:
  - 1 dot. niewłaściwych warunków sanitarno – higienicznych w sali zabaw dla dzieci,
  - 2 dotyczące nieprawidłowej temperatury pomieszczeń w 3 szkołach podstawowych,
  - 1 dotycząca hałasu w żłobku oraz przeprowadzania remontu podczas pobytu dzieci w placówce,
  - 1 dotycząca występowania wszawicy w przedszkolu.

We wszystkich placówkach, w których interwencje były zasadne prowadzono postępowania administracyjne.

7.5. Liczba zamknięć /unieruchomień /wylążeń z użytkowania obiektu lub jego części: 0

Lp.	Rodzaj placówki wraz z adresem	Krótko opisać przyczyny zamknięcia/unieruchomienia/wylączenia z użytkowania obiektu lub jego części
1.	-	-

Na wniosek Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Stargardzie nie została zamknięta żadna placówka.

7.6. Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek:

Rodzaj placówki		Liczba placówek								
		nowo od-danych w nowych obiektach	nowo otwartych w obiektach istniejących	istniejących przeniesionych do nowych obiektów lub z rozbudowaną bazą dydaktyczną	zlikwidowanych	po remontach generalnych	z nowo od-danymi obiektami sportowymi	z modernizowanymi blokami sportowymi	z nowo otwartymi blokami żywienia	z modernizowanymi blokami żywienia
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Żłobki	01		3		1				2	
Przedszkola	02		2	3	1					
Szk. Podst.	03		1		1	1				
Gimnazja	04									
Licea	05									
Technika	06									
Zas. Szk. Zaw.	07									
Zespoły szkół	08	1							2	
Szk. Wyższe	09									
Pozostałe placówki	10		15		1					
OGÓŁEM	11	1	21	3	4	1			4	

7.6.1. W obiektach istniejących powstało 21 nowych placówek:

- 2 niepubliczne żłobki (po lokalach usługowych), z 2 zatwierdzonymi punktami wydawania posiłków,
- 1 niepubliczny żłobek (w lokalu po przedszkolu niepublicznym),
- 1 niepubliczne przedszkole (po lokalu usługowym),
- 1 niepubliczny punkt przedszkolny (w części budynku produkcyjno – magazynowego),
- 1 ogólnokształcąca - podstawowa szkoła muzyczna I stopnia (w obiekcie oświatowym, w którym funkcjonuje szkoła podstawowa),
- 1 poradnia psychologiczno-pedagogiczna funkcjonująca w części obiektu leczniczego,
- 3 placówki wsparcia dziennego posiadające pozytywną opinię PPIS w Stargardzie (w tym: 1 w obiekcie gminnego domu kultury, 1 po lokalu usługowym oraz 1 w obiekcie świetlicy wiejskiej),
- 11 placówek wsparcia dziennego, w obiektach świetlic wiejskich funkcjonujących na terenie gminy Dobrzany (które dotychczas nie wystąpiły z wnioskiem do PPIS w Stargardzie o wydanie opinii sanitarnej).

7.6.2. W 2018r. powstał 1 zespół szkolno – przedszkolny w wyniku połączenia 2 placówek :

- istniejącej szkoły podstawowej, w istniejącym obiekcie,
- nowo utworzonego przedszkola miejskiego w obiekcie nowo wybudowanym, oddanym do użytku w sierpniu 2018r., przeznaczonym zarówno na przedszkole oraz oddziały klas młodszych szkoły podstawowej.

W nowo wybudowanym obiekcie (w Stargardzie przy ul. Twardowskiego 2) powstały 2 punkty wydawania posiłków, odrębnie dla przedszkola oraz szkoły podstawowej.

7.6.3. W 3 istniejących przedszkolach niepublicznych powstały 4 nowe oddziały, w tym 1 placówka utworzyła 2 oddziały pozamiejscowe (wraz z pomieszczeniami przynależnymi, m.in.: sanitariaty, szatnie, punkt wydawania posiłków) w budynku istniejącym, uprzednio wykorzystywanym na cele biurowe.

7.6.4. W 2018r. zakończono generalny remont w Szkole Podstawowej w Reptowie, natomiast w trakcie rozbudowy są 2 szkoły podstawowe (w Kobylance oraz w Sownie).

7.6.5. W 2018r. zlikwidowano:

- 1 niepubliczny klub dziecięcy,
- 1 niepubliczne przedszkole,
- 1 placówkę wychowania pozaszkolnego (przekształcono na placówkę wsparcia dziennego),
- 1 szkołę podstawową (wcielono w nowopowstały zespół szkolno – przedszkolny).

7.7. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

7.7.1. Charakterystyka placówek

Rodzaj placówki	Placówki skontrolowane posiadające:														
	Instalację kanalizacyjną przyłączoną do sieci kanalizacyjnej		Brak kanalizacji						Brak wodociągów						
			zbiorniki bezodpływowe (szamba)		Przydomowe oczyszczalnie ścieków		Podać przyczynny funkcjonowania placówek bez kanalizacji		Instalację wodociagową		Studnie głębinowe		Podać przyczynny funkcjonowania placówek bez wodociągów		
	Lata		1		2		3		4		5		6		7
2017	2018	2017	2018	2017	2018	2018	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018		
Żłobki/kluby dziecięce	5	4	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0		
Przedszkola	18	13	1	1	0	0	0	13	0	1	0	0	0		
Szk. Podst.	9	12	3	4	0	0	0	16	0	0	0	0	0		
Gimnazja	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Licea	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe	0	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0		
Szkoły specjalne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Szkoły policealne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Zespoły szkół	1	3	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0		
Centra szkolenia zawodowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Szk. Wyższe	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Placówki z pobytem dziennym i całodobowy	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego	3	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0		
Placówki	3	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0		

wychowania pozaszkolnego												
Wypoczynek letni i zimowy	21	16	2	1	0	0	0	16	0	1		0
OGÓŁEM	65	49	6	8	0	0	0	55	0	2	0	0

W kontrolowanych placówkach stwierdzono właściwy stan sanitarno – higieniczny i techniczny użytkowanych budynków.

Niemal wszystkie skontrolowane placówki mają zapewnione podłączenie do sieci kanalizacyjnej oraz sieci wodociągowej.

Własne ujęcie wody mają zapewnione:

- 1 niepubliczne przedszkole,
- 1 obiekt wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży (świadczący sezonowe usługi noclegowe w domkach letniskowych).

Ujęcia wody w w/w placówkach są pod nadzorem PPIS w Stargardzie.

Kanalizację miejscową – szamba bezodpływowe posiada 8 skontrolowanych placówek, w tym:

- 1 niepubliczne przedszkole,
- 4 szkoły podstawowe,
- 1 ponadgimnazjalna szkoła zawodowa z internatem,
- 1 placówka wychowania pozaszkolnego,
- 1 obiekt wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży (świadczący sezonowe usługi noclegowe w domkach letniskowych).

7.7.2. Ocena rozkładów lekcji

Rok	OCENA ROZKŁADÓW LEKCJI										
	liczba skontrolowanych placówek	liczba ocenionych placówek	%	liczba ocenionych oddziałów	Stwierdzono niewłaściwe				Liczba wydanych zaleceń	Liczba wydanych decyzji	Liczba zakończonych decyzji z lat ubiegłych/ z roku bieżącego
					w ilu placówkach	%	w ilu oddziałach	%			
2017	16	16	100	196	4	25	62	31,6	1	2	0/0
2018	20	20	100	325	7	35	116	35,7	1	7	0/4

Analizy planów lekcji dokonano w 20 szkołach podstawowych w 325 oddziałach.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w 7 szkołach wszczęto postępowanie administracyjne.

Wydano 7 decyzji administracyjnych dotyczących ułożenia planu zajęć dydaktyczno – wychowawczych w taki sposób, aby:

- zajęcia dla uczniów rozpoczynały się o stałej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami tygodnia nie była większa niż 1 godzina,
- zajęcia dla uczniów były równomiernie rozłożone, przy czym różnica liczby godzin między dniami tygodnia nie była większa niż 1 godzina.

Spośród 7 wyżej wymienionych decyzji:

- 2 uchylono w całości przez organ II instancji,
- 1 umorzono przez PPIS w Stargardzie,
- 1 wykonano.

W 3 szkołach (1 szkoła podstawowa, 2 zespoły szkół) w dalszym ciągu toczy się postępowanie administracyjne w zakresie prawidłowego ułożenia planu zajęć dydaktyczno – wychowawczych dla uczniów.

7.7.3. Ocena dostosowania mebli do zasad ergonomii

DOSTOSOWANIE MEBLI SZKOLNYCH / PRZEDSZKOLNYCH DO WZROSTU UCZNIÓW / PRZEDSZKOLAKÓW													
Rok	liczba skontrolowanych placówek	liczba ocenionych placówek	%	liczba ocenionych oddziałów	Stwierdzono niewłaściwe				Liczba badanych	L. dzieci siedzących w meblach niedostosowanych	L. wydanych zaleceń	L. wydanych decyzji	L. zakończonych decyzji z lat ubiegłych/ z roku bieżącego
					w ilu placówkach	%	w ilu oddziałach	%					
2017	30	29	96,7	127	0	0	0	0	2081	0	0	0	0/0
2018	34	32	94,1	135	0	0	0	0	2194	0	0	0	0/0

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii oceniono w 32 placówkach w 135 oddziałach na 2194 stanowiskach pracy, w tym w:

- 13 przedszkolach, w 49 oddziałach na 730 stanowiskach pracy przedszkolaka,
- 16 szkołach podstawowych, w 79 oddziałach na 1366 stanowiskach pracy ucznia,
- 3 zespołach szkół, w 7 oddziałach na 98 stanowiskach pracy ucznia.

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

7.7.4. Dodatkowe, istotne informacje, dotyczące warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach oświatowo-wychowawczych

Rodzaj placówki	Lata	Liczba placówek, w których stwierdzono zagęszczenie w klasach	Liczba placówek, w których stwierdzono zmianowość	Przypadki wszawicy	Przypadki świerzbu	Pomiar temperatur			
						w ilu placówkach	w ilu pomieszczeniach	stwierdzone nieprawidłowości	
								w ilu placówkach	w ilu pomieszczeniach
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dzieła	2018	0	0	0	0	4	11	0	0
	2017	0	0	0	0	5	20	0	0
Przedszkola	2018	2	0	3	0	9	53	0	0
	2017	0	0	3	0	16	55	0	0
Szkoły Podstawowe	2018	0	6	1	0	10	61	0	0
	2017	0	5	4	0	10	50	0	0
Gimnazja	2018	0	0	0	0	0	0	0	0
	2017	0	0	0	0	0	0	0	0
Licea	2018	0	0	0	0	0	0	0	0
	2015	0	0	0	0	1	3	0	0
Technika	2018	0	0	0	0	0	0	0	0
	2017	0	0	0	0	0	0	0	0
Zasadnicze Szkoły Zawodowe	2018	0	0	0	0	0	0	0	0
	2017	0	0	0	0	0	0	0	0
Szkoły Policealne	2018	0	0	0	0	0	0	0	0
	2017	0	0	0	0	0	0	0	0
Zespoły szkół	2018	0	1	1	0	2	6	0	0
	2017	0	0	0	0	1	7	0	0
Szkoły Wyższe	2018	0	0	0	0	0	0	0	0
	2017	0	0	0	0	0	0	0	0
Pozostałe placówki	2018	0	0	0	0	6	18	0	0
	2017	0	0	0	0	13	32	0	0
OGÓNEM	2018	2	7	5	0	31	149	0	0
	2017	0	5	7	0	46	167	0	0

Zagęszczenie w salach.

W roku 2018r. w wyniku prowadzonych czynności kontrolnych w 2 placówkach stwierdzono nieprawidłowości dotyczącej zbyt małej powierzchni sal dla dzieci w stosunku do ilości dzieci przebywających w tych pomieszczeniach (w tym w 1 przedszkolu niepublicznym i w 1 szkole publicznej). Wydano 2 decyzje administracyjne. Obowiązki w w/w zakresie wykonano.

Zmianowość pracy szkół

Zajęcia w systemie zmianowym stwierdzono w 7 szkołach, w tym w 6 szkołach podstawowych oraz w 1 zespole szkół. Wydano decyzje administracyjne, w tym 4 zakończono. W dalszym ciągu trwają 3 postępowania administracyjne (w 2 szkołach podstawowych oraz w 1 zespole szkół). Jako przyczynę zmianowości dyrektorzy szkół podawali głównie zbyt małą ilość sal lekcyjnych przy zbyt dużej liczbie uczniów uczęszczających do tych placówek.

Występowanie wszawicy/ świerzbu w szkołach i placówkach oświatowych.

W 2018r. zgłoszono 5 przypadków występowania wszawicy, w tym:

- w 3 przedszkolach,
- w 1 szkole podstawowej,
- w 1 zespole szkół.

Dyrektorów w/w placówek oraz osoby zgłaszające problemy z wszawicą poinformowano o:

- zadaniach placówki w przypadku wystąpienia wszawicy,
- prowadzeniu systematycznych działań profilaktycznych / naprawczych w zakresie wszawicy,
- obowiązkach prawnych opiekunów dziecka m.in. konieczności dbania o stan zdrowia i higieny dziecka,
- możliwości pobrania ze strony internetowej lub w siedzibie PSSE w Stargardzie informatora pt. „Pedikuloza czyli co Twoje dziecko może mieć w głowie” oraz „Stanowisko Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy”.

W 2018r. nie zgłoszono przypadków występowania świerzbu

Ocena temperatury

Pomiary temperatury dokonano w 31 placówkach w 149 pomieszczeniach w:

- 4 żłobkach w 11 pomieszczeniach,
- 9 przedszkolach w 53 pomieszczeniach,
- 10 szkołach podstawowych w 61 pomieszczeniach,
- 2 zespołach szkół w 6 pomieszczeniach,
- 1 placówce wychowania pozaszkolnego w 3 pomieszczeniach,
- 5 placówkach wypoczynku zimowego w 15 pomieszczeniach.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

W 1 szkole podstawowej przeprowadzono kontrolę tematyczną w zakresie ustalenia współczynnika masy ciała dziecka do ciężaru tornistra w oddziałach klas 1-8 oraz działań edukacyjnych dot. prawidłowego użytkowania tornistrów.

Z przeprowadzonych badań jednoznacznie wynika, że aż u 72,33% badanych w grupie klas 4-7 (uczniowie którzy mają wyznaczone jedynie zbiorowe miejsca w salach lekcyjnych lub na zapleczu sal) uczniowie niechętnie zostawiają część swoich podręczników i przyborów szkolnych.

Podczas rozmów z uczniami (w czasie indywidualnych badań) wynikało, że większość uczniów nie pozostawia swoich rzeczy w szkole z obawy przed zniszczeniem lub kradzieżą, ze względów organizacyjnych (w innej sali „wyznaczone miejsca”, w innej sali lekcje - konieczność ciągłego przemieszczania się z sali do sali) oraz z konieczności odrabiania zadań domowych i przygotowywanie się do zajęć w domu.

Dyrektorowi szkoły przekazano informację o konieczności podjęcia działań w celu zminimalizowania ciężaru noszonych tornistrów. W związku z powyższym wskazano następujące możliwości rozwiązania problemu za ciężkich tornistrów, np.:

- równomiernego rozłożenia zajęć edukacyjnych (postępowanie administracyjne w toku),
- zakupienie indywidualnych szafek uczniowskich,
- zmiana systemu nauki na klasowy tak, aby wszystkie lekcje odbywają się w 1 sali,
- informowanie uczniów o przynoszeniu do szkoły podręczników/ćwiczeń tylko wtedy, kiedy będą one niezbędne.

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

W 2018r. niewystarczające warunki do utrzymania higieny osobistej stwierdzono w:

- 1 przedszkolu,
- 1 szkole podstawowej,
- 1 ponadgimnazjalnej szkole zawodowej,
- 1 zespole szkół.

Stwierdzone nieprawidłowości w w/w placówkach dotyczyły złego stanu technicznego pomieszczeń higieniczno – sanitarnych (wentylacji, urządzeń sanitarnych, podłóg) oraz niezachowania standardów dostępności do urządzeń sanitarnych.

W związku z powyższym wydano 3 decyzje administracyjne (postępowania w toku).

7.7.5. Warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że:

- 3 szkoły posiadają tylko boisko sportowe,
- 1 szkoła posiada salę gimnastyczną z boiskiem,
- 1 szkoła posiada salę zastępczą z boiskiem,
- 12 szkół posiada szkolny zespół sportowy (składający się z jednej lub więcej sal sportowych oraz pomieszczeń pomocniczych takich jak przebieralnie, natryski, ustępy, przechowalnie sprzętu sportowego, pokój nauczycieli wychowania fizycznego) z boiskiem.

Spośród 12 skontrolowanych szkół posiadających szkolny zespół sportowy z boiskiem 1 szkoła podstawowa posiada basen z zapleczem sanitarnym.

W 10 szkołach natryski wykorzystywane są głównie po dodatkowych zajęciach sportowych, w 1 szkole natryski wykorzystywane są zawsze przed i po zajęciach w-f na basenie, zaś w 1 szkole natryski nie są używane.

Niezależnie od posiadanej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w 5 szkołach podstawowych zajęcia odbywają się na korytarzach szkolnych, w tym w 3 szkołach posiadających wyłącznie boisko sportowe oraz w 1 szkole posiadającej szkolny zespół sportowy i basen.

Uczniowie 6 skontrolowanych szkół uczestniczą w zajęciach w-f również poza placówką korzystając z: hali sportowej (w 2 szkołach), boiska sportowego pobliskiej szkoły (w 5 szkołach), ze szkolnego basenu (w 1 szkole).

7.7.6. Ochrona placów zabaw, terenów rekreacyjnych, terenów sportowych przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi

Stwierdzono, że niemal wszystkie skontrolowane placówki mają właściwą ochronę terenów rekreacyjnych i sportowych przed zanieczyszczeniami odzwierzęcymi.

1 skontrolowana szkoła podstawowa w dalszym ciągu nie posiada właściwego zabezpieczenia placu zabaw i terenu sportowego przed zanieczyszczeniem odchodami zwierzęcymi z uwagi na brak kompletnego ogrodzenia terenu szkoły (postępowanie administracyjne z 2015r. w toku).

7.7.7. Ocena warunków sanitarno – higienicznych dla dzieci 6 letnich w tzw. oddziałach „0” w placówkach.

W skontrolowanych placówkach z oddziałami przedszkolnymi, w których realizowane jest roczne obowiązkowe wychowanie przedszkolne stwierdzono nieprawidłowości w 1 szkole podstawowej ze względu na zbyt małą powierzchnię sal, nie zapewnienie standardów dostępności do urządzeń sanitarnych.

Wydano 1 decyzję administracyjną. Postępowanie w powyższym zakresie zostało zakończone.

7.7.8. Zapewnienie uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych.

Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniają uczniom indywidualne lub zbiorowe miejsca na pozostawienie w placówce części podręczników i przyborów szkolnych.

7.7.9. Prowadzenie dożywiania w szkołach.

Spośród wszystkich skontrolowanych szkół stwierdzono, że w 17 prowadzone jest dożywianie dzieci i młodzieży.

3 szkoły nie prowadzą wydawania ciepłych posiłków z uwagi na brak chętnych, w tym: 1 szkoła podstawowa, 1 ponadgimnazjalna szkoła zawodowa oraz 1 zespół szkół ponadpodstawowych.

W 5 szkołach (3 szkołach podstawowych i 2 zespołach szkół) posiłki przygotowywane są na miejscu, przez przedsiębiorców - agentów pomieszczeń kuchennych. W pozostałych 12 szkołach podstawowych przygotowaniem posiłków zajmują się firmy cateringowe, poza obiektami szkół (posiłki są dowożone).

W 9 szkołach wydawano obiady pełne (2-daniowe), z których korzystało 625 uczniów.

Obiady jednodaniowe wydawane były w 8 szkołach podstawowych dla 659 uczniów.

Z posiłków korzystało ogółem 1284 uczniów, w tym 449 uczniów korzystało z posiłków dofinansowanych.

W 2 zespołach szkół organizowane są odpłatnie drugie śniadania, z których skorzystało 215 dzieci.

W 1 szkole podstawowej wszystkim uczniom (231) zapewniono możliwość korzystania nieodpłatnie z wody do picia, z tzw. „poidełek dla uczniów” (urządzenie przystosowane do bezpośredniego picia wody oraz do napełniania pojemników).

Ponadto w 15 szkołach (13 podstawowych i 2 zespołach szkół) 2145 uczniów otrzymuje nieodpłatnie warzywa, owoce oraz komponenty owocowo-warzywne, zaś w 14 szkołach (12 podstawowych i 2 zespołach szkół) 2087 uczniów korzysta nieodpłatnie z mleka i przetworów mlecznych.

7.7.10. Profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami.

Opiekę medyczną nad dziećmi i młodzieżą w placówkach sprawują pielęgniarki i higienistki szkolne.

W roku 2018 stwierdzono, że na 20 skontrolowanych szkół, gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej do własnej dyspozycji posiada:

- 13 szkół podstawowych,
- 2 zespoły szkół.

W 5 szkołach profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami zapewniona jest w:

- w pomieszczeniach zastępczych na terenie placówek (w pokojach pedagogów/logopedów szkolnych) oraz poza terenem placówki
- poza obiektem szkoły (w innych szkołach, w których zapewniono w/w gabinety) – w 1 ponadgimnazjalnej szkole zawodowej oraz w 1 zespole szkół.

7.7.11. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi

Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że spośród 20 skontrolowanych szkół 8 posiada i stosuje niebezpieczne substancje chemiczne i ich mieszaniny, w tym:

- 5 szkół podstawowych,
- 3 zespoły szkół.

Spośród 12 szkół niestosujących substancji chemicznych i ich mieszanin 4 szkoły były w trakcie urządzania klasopracowni chemicznej, natomiast 5 szkół przygotowuje się do ich utworzenia w roku szkolnym 2018/2019.

Nieprawidłowości w powyższym zakresie nie stwierdzono.

7.7.12. Ocena warunków sanitarno – higienicznych w żłobkach i klubach malucha.

W powiecie stargardzkim funkcjonuje 7 żłobków (w tym 1 placówka w 2 obiektach).

Wszystkie placówki posiadają pozytywną opinię sanitarną PPIS w Stargardzie.

W 2018r. ogółem przeprowadzono 8 kontroli, w tym 5 kontroli kompleksowych w 4 placówkach będących pod stałym nadzorem (w 5 obiektach) oraz 3 kontrole tematyczne w nowopowstających

placówkach (w związku ze złożonymi wnioskami o wydanie opinii w formie decyzji). Nieprawidłowości w czasie kontroli nie stwierdzono.

7.7.13. Wypoczynek dzieci i młodzieży.

Na terenie powiatu stargardzkiego zgłoszono 66 turnusów wypoczynku dla dzieci i młodzieży, (w tym 12 zimowego i 54 wypoczynku letniego). Ogółem skontrolowano 17 turnusów i tym samym przeprowadzono 17 kontroli sanitarnych (12 kontroli wypoczynku letniego i 5 zimowego).

W skontrolowanych obiektach prowadzących półkolonie letnie i zimowe stwierdzono, że podczas 11 turnusów organizatorzy wypoczynku zapewniali uczestnikom wyżywienie. Wg informacji uzyskanych od kierowników półkolonii tylko 8 uczestników na 1 turnusie półkolonii korzystało z posiłków dofinansowanych.

Ogółem w skontrolowanych obiektach łącznie wypoczywało 396 dzieci i młodzieży, w tym 115 podczas wypoczynku zimowego i 281 w czasie wypoczynku letniego.

Wyniki przeprowadzonych kontroli wykazały prawidłowe przygotowanie obiektów zarówno pod względem sanitarnym jak i socjalnym. Nie odnotowano zbiorowych zatruc pokarmowych.

7.7.14. Certyfikaty na sprzęt sportowy i meble (zakupione po 1997r.) w szkołach i placówkach.

W 2018r stwierdzono, że niemal wszystkie skontrolowane placówki posiadają certyfikowane meble oraz sprzęt sportowy.

1 ponadgimnazjalna szkoła zawodowa oraz 1 zespół (w skład którego wchodzi przedszkole oraz szkoła podstawowa) mają certyfikaty na ponad 50% posiadanych mebli.

Wszystkie meble zakupione po 1997r posiadają certyfikaty po za 1 przedszkolem (nowopowstałe pozamiejscowe oddziały istniejącego przedszkola w obiekcie dotychczas nie wykorzystywanym na cele oświatowe), w którym prowadzone jest postępowanie administracyjne w powyższym zakresie.

5 szkół podstawowych posiada sprzęt sportowy bez certyfikatów (powyżej 50% posiadanego sprzętu), zakupiony przed 1997r., w dobrym stanie technicznym. Pozostały sprzęt sportowy w tych placówkach (zakupiony po 1997r.) posiada odpowiednie atesty lub certyfikaty.

7.8. Działalność pokontrolna w placówkach nauczania, wychowania i opieki oraz wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży.

Ogółem wydano 31 decyzji administracyjnych (merytorycznych), w tym:

- 14 decyzji (podstawowych) na poprawę stanu sanitarnego i technicznego,
- 8 decyzji zmieniających termin wykonania nałożonych obowiązków,
- 9 decyzji opiniujących pozytywnie pomieszczenia przeznaczone na placówki wsparcia dziennego oraz żłobki.

Ponadto w 2018r. wydano:

- 28 decyzji płatniczych na łączną kwotę 2217,36 zł,
- 3 decyzje odmawiające wyrażenia zgody na zmianę terminu decyzji,
- 2 decyzje umarzające w całości wszczęte postępowanie (2 w sprawie o wydanie pozytywnej opinii sanitarnej w drodze decyzji administracyjnej w związku z niespełnieniem wymagań sanitarno – lokalowych przeznaczonych na placówkę wsparcia dziennego, 1 w sprawie postępowania egzekucyjnego prowadzonego w oparciu o nadany tytuł wykonawczy, 1 w sprawie obciążenia opłatą za nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli,
- 1 decyzję wygaśnięcia obowiązku w decyzji dotyczącej ułożenia planu zajęć dydaktyczno – wychowawczych,
- 7 pozytywnych opinii sanitarnych (dot. pomieszczeń przeznaczonych na przedszkola, punkt przedszkolny branżową szkołę I stopnia oraz specjalistyczną poradnię psychologiczno – pedagogiczną),
- 1 negatywną opinię sanitarną (dot. budynku przeznaczonego na publiczne przedszkole i jego najbliższe otoczenie),

- 8 postanowień, w tym 3 o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia do wykonania obowiązków wymienionych w tyłach wykonawczych,

W okresie sprawozdawczym wyegzekwowano obowiązki wynikające z 5 decyzji administracyjnych:

- 2 wydanych w 2018r,
- 1 wydanej w 2017r.
- 2 wydanych w 2016r.

Ponadto 2 decyzje administracyjne zostały uchylone w całości przez organ II Instancji (dot. planu lekcji).

Decyzje administracyjne wydane w 2018r. dotyczyły m.in. doprowadzenia do właściwego stanu sanitarno – technicznego: ciągów komunikacyjnych w budynkach, szatni, pomieszczeń sanitarno – higienicznych, sal zajęć dla dzieci i młodzieży, pomieszczeń do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, stołówki szkolnej oraz zapewnienia właściwego natężenia oświetlenia sztucznego, standardów dostępności do urządzeń sanitarnych, planów lekcji, zapewnienia prawidłowej powierzchni sal przeznaczonych dla dzieci przedszkolnych.

7.9. Inne informacje o podjętych działaniach i przedsięwzięciach pionu Higieny Dzieci i Młodzieży

7.9.1. Współpraca z innymi pionami PSSE.

Współpracowano z komórkami:

- Higieny Żywności i Przedmiotów Użytku – w zakresie kontroli wspólnych w placówkach, których prowadzone było żywienie dzieci i młodzieży,
- Higieny Komunalnej - w zakresie przekazywania informacji dotyczących jakości wody w basenach kąpielowych, kąpieliskach, wodociągach oraz przeprowadzanie kontroli wspólnych w szkołach posiadających basen kąpielowy.
- Epidemiologii - przekazywanie informacji dotyczących monitoringu chorób zakaźnych, w tym grypy i chorób grypopochodnych oraz profilaktyki szczepień na odrę w szkołach i placówkach,
- Higieny Pracy – w zakresie prowadzenia kontroli wspólnych w placówkach oświatowych,
- Nadzoru Zapobiegawczego – opiniowania wniosków dot. placówek oświatowo-wychowawczych, prowadzenia kontroli wspólnych w nowopowstających placówkach,
- Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia - w zakresie:
  - przeprowadzania akcji i przedsięwzięć prozdrowotnych: „Bezpieczne ferie”, „Bezpieczne wakacje”,
  - dystrybucji materiałów oświatowych w placówkach oświatowo – wychowawczych,
  - profilaktyki szczepień na odrę w szkołach i placówkach,
  - oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

7.9.2. Współpraca z instytucjami, organizacjami społecznymi, samorządami gmin, itp.

Kontynuowano współpracę z:

- Komendą Powiatową Policji w Stargardzie, Nadzorem Budowlanym, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej - przekazano informacje dotyczące czasu i miejsca wypoczynku dzieci i młodzieży,
- Urzędami Gmin i Miast oraz Starostwem Powiatowym - w ramach akcji „Bezpieczne Ferie”, „Bezpieczne Wakacje” - przekazano materiały oświatowe oraz informacje o stanie sanitarno- higienicznym placówek funkcjonujących na terenie gmin,
- Dyrektorami placówek, organizatorami wypoczynku dla dzieci i młodzieży - w ramach akcji „Bezpieczne Ferie”, „Bezpieczne Wakacje” przekazano materiały oświatowe oraz ulotki dot. szczepień przeciwko odrze oraz profilaktyki wszawicy.

Podjęto współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy w Stargardzie w zakresie profilaktyki zachorowań na odrę (szczepień).

7.9.3. Współpraca z mediami

Lokalnej prasie przekazano wykaz placówek wypoczynku dzieci i młodzieży. Powyższe informacje zamieszczono na stronie internetowej PSSE.

Dane statystyczne dotyczące nadzoru nad placówkami wychowania i nauczania zawarto w sprawozdaniach MZ-53 (Dział 1-6, zał. 1, 5, 7, 8, 8 tab.1 i 2, 10, 11, 16 oraz MZ-45 w formacie Excel) - załącznik nr 1

VIII WARUNKI SANITARNO – HIGIENICZNE W ZAKŁADACH PRACY

8.1. Nadzór bieżący nad zakładami pracy.

W ewidencji PPIS w Stargardzie znajduje się 580 zakładów pracy. W 2018 r. przeprowadzono 262 kontrole w 181 zakładach pracy. Wydano 142 decyzje administracyjne, w tym 108 dotyczących poprawy warunków pracy. W w/w decyzjach zawarto 873 nakazy.

Nakazy najczęściej dotyczyły:

1. Obniżenia stężenia i natężenia czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy – 136,
2. Przedstawienia aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych występujących na stanowiskach pracy – 119,
3. Zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy – 114,
4. Przedstawienia aktualnych pomiarów natężenia oświetlenia na stanowiskach pracy – 105,
5. Wykonania i udokumentowania lub zaktualizowania oceny ryzyka zawodowego i zapoznania z nią pracowników – 65,
6. Zapewnienie prawidłowego przydziału i postępowania z odzieżą, obuwiem roboczym oraz środkami ochrony indywidualnej – 24
7. Przeprowadzenia szkoleń BHP dla pracowników – 21,
8. Zapewnienia lub uaktualnienia instrukcji procedur oraz zapoznania z nimi pracowników – 16,
9. Wykonania lub zaktualizowania rejestru badań i pomiarów czynników szkodliwych oraz kart badań i pomiarów – 16,
10. Zapewnienia kart charakterystyki stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin oraz zapoznania z nimi pracowników – 14,
11. Zapewnienia lub uaktualnienia instrukcji/procedur i zapoznania z nimi pracowników – 12;
12. Zapewnienia prawidłowego systemu udzielania pierwszej pomocy – 8,
13. Braku rejestrów dotyczących pracowników narażonych na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – 7,
14. Braku rejestrów dotyczących narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne występujących w środowisku pracy – 6,
15. Sporządzenia aktualnego spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin – 4,
16. Zapewnienia prawidłowego sposobu przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin – 3,
17. Przedstawienia aktualnych orzeczeń lekarskich o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na danym stanowisku – 2.

Decyzje dotyczące poprawy warunków pracy dotyczyły:

1. Wprowadzenia w życie programów działań organizacyjno – technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia pracowników na hałas i drgania mechaniczne – 122,
  2. Zapewnienia pracownikom właściwych pomieszczeń higienicznosanitarnych – 65,
  3. Doprowadzenia do właściwego stanu technicznego ciągów komunikacyjnych, magazynów – 14.
- Poprawa warunków pracy nastąpiła poprzez wyegzekwowanie zaleceń zawartych w decyzjach administracyjnych.

8.2. Warunki higieniczno - zdrowotne środowiska pracy.

W 2018 r. w 18 zakładach stwierdzono przekroczenie wartości Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Najwyższych Dopuszczalnych Natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy. Czynników fizycznych (hałasu oraz drgań o działaniu ogólnym) w 10 zakładach, pyłów w 3 zakładach, czynników chemicznych (ksylenu) w 2 zakładach. Wydano 20 decyzji administracyjnych dotyczących obniżenia stężeń i natężeń czynników szkodliwych.

8.3. Ocena narażenia na czynniki rakotwórcze i mutagenne.

Na terenie działania Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Stargardzie znajdują się 44 zakłady, w których występują czynniki rakotwórcze i mutagenne. Ekspozowanych na w/w czynniki jest ok. 600 osób.

Czynniki rakotwórcze i mutagenne w powiecie stargardzkim to:

- pyły drewna twardego,
- procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, obecnych w sadzy węglowej, smołach węglowych i pakach węglowych (produkcja wyrobów gumowych),
- związki chromu wydzielające się podczas spawania stali szlachetnych,
- benzen zawarty w benzynie,
- pył azbestu podczas demontażu pokryć dachowych.

Przeprowadzono 16 kontroli dot. czynników rakotwórczych i mutagennych w 12 zakładach pracy. Wydano 8 decyzji administracyjnych w w/w zakresie. Pracodawców zobowiązywano do prowadzenia rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych i mutagennych oraz przesłania w wymaganym terminie „Informacji o substancjach, preparatach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym” Zachodniopomorskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Szczecinie.

Pracownicy narażeni na działanie czynników rakotwórczych chronieni są przed działaniem czynników poprzez stosowanie ochron osobistych i środków ochrony zbiorowej (wentylacji mechanicznej).

8.4. Ocena narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne.

Na terenie powiatu stargardzkiego szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy występują w zakładach rolnych zajmujących się produkcją rolną roślinną i zwierzęcą (hodowle drobiu, trzody chlewnej, bydła), produkcją i przetwórstwem żywności (piekarnie, cukiernie), w zakładach przemysłu drzewnego oraz w zakładach usług komunalnych (odpady stwarzające zagrożenie biologiczne) oraz w budownictwie (roboty ziemne).

W zakresie czynników biologicznych przeprowadzono 27 kontroli sanitarnych w 21 zakładach pracy. Wydano 4 decyzje w 4 zakładach, nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości: zaprowadzenia rejestru pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne i rejestru prac wykonywanych w narażeniu na czynniki biologiczne, zapewnienia lub uaktualnienia instrukcji/procedur i zapoznania z nimi pracowników.

8.5. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami oraz produktami biobójczymi.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny – wprowadzanie do obrotu.

Na terenie powiatu stargardzkiego prowadzi działalność:

- 1 producent mieszanin dezynfekcyjnych i chemii gospodarczej,
- 60 dystrybutorów substancji i mieszanin chemicznych (sklepy wielkopowierzchniowe, hurtownie).

Przeprowadzono 1 kontrolę w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny – stosowanie w działalności zawodowej.

Przeprowadzono 37 kontroli w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin. Stwierdzane uchybienia dotyczyły:

- braku spisu stosowanych niebezpiecznych substancji i ich mieszanin (4 przypadki),
- brak kart charakterystyki stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin (14 przypadków)
- nieprawidłowego sposobu przechowywania substancji chemicznych i ich mieszanin (3 przypadki).

Produkty biobójcze.

Przeprowadzono 5 kontroli w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

8.6. Choroby zawodowe.

W w/w okresie otrzymano 7 zgłoszeń podejrzenia chorób zawodowych. Wydano 3 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej w rozumieniu decyzji prawomocnych (zespół cieśni nadgarstka, przewlekłe choroby narządu głosu wywołane nadmiernym wysiłkiem głosowym, borelioza). Wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej - zespołu cieśni nadgarstka.

8.7. Środki zastępcze

W okresie sprawozdawczym kontynuowano współpracę z Komendą Powiatową Policji w zakresie wymiany informacji oraz sprawowania nadzoru nad ustawowym zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych. Przeprowadzono 5 kontroli w zakresie przestrzegania zakazu w podmiotach, co do których zachodziło podejrzenie, że mogą wprowadzać je do obrotu. Nie stwierdzono w obrocie w/w produktów. Prowadzono 2 postępowania w sprawie podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych przez osoby fizyczne. W 1 przypadku wydano decyzję o umorzeniu postępowania oraz zniszczeniu środków zastępczych.

Dane dotyczące warunków higieniczno – zdrowotnych środowiska pracy, wprowadzania do obrotu i stosowania substancji chemicznych, ich mieszanin, produktów biobójczych oraz nadzoru nad zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych zawarto w załączniku nr 1.

IX. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy kontrola spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w:

- dokumentacji projektowej,
- obiektach budowlanych w trakcie budowy i przekazywanych do użytkowania po wybudowaniu, przebudowie lub zmianie sposobu użytkowania.

Dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko nadzór zapobiegawczy określa potrzebę przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko i uzgadnia ich realizację w zakresie wpływu na zdrowie i życie ludzi. Zajmuje również stanowiska w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektowanych dokumentów strategicznych odnoszących się do terenów miast i gmin.

9.1. Liczba wydanych opinii sanitarnych dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektu budowlanego: 23, sprzeciwów w dopuszczeniu do użytkowania obiektu: 0;

9.2. Liczba uzgodnionych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowych: 17;

9.3. Liczba przeprowadzonych kontroli, wizji lokalnych (w tym obiektów w trakcie budowy): 32;

9.4. Liczba wydanych opinii w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko: 13, w tym:

- uzgodnień dotyczących odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko: 1,
- uzgodnień dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko: 3,
- opinii dotyczących oceny projektów dokumentów wraz z prognozami oddziaływania na środowisko: 9,

9.5. Liczba wydanych opinii w ramach oceny oddziaływania na środowisko: 30, w tym:

- opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko: 28,
- opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu na środowisko: 0,
- opinii przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach: 2,
- innych opinii, w ramach przeprowadzanych ponownych ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko: 0;

9.6. Obiekty dopuszczone do użytkowania mające istotny wpływ na stan sanitarny powiatu:

- rozbudowana, przebudowana oraz zmiana sposobu użytkowania część istniejącej hali produkcyjnej o linię malowania farbami proszkowymi, położonej na dz. nr ewid. 273/18 w obrębie Bród, gm. Chociwel,
- budynek zakładu prowadzącego działalność w zakresie produkcji komponentów dla przemysłu motoryzacyjnego w dwóch działach:
  - Klippan - produkcja pokrowców samochodowych, pasów bezpieczeństwa, siatek zabezpieczających oraz półek i łóżek samochodowych, itp.,
  - Andrenplast – produkcja elementów zabudowy kabinowej do samochodów ciężarowych, zlokalizowanego na dz. geod. nr 96/69 w obrębie 23 w Stargardzie,
- hala produkcyjna z częścią magazynową i socjalną wraz z zagospodarowaniem terenu położona na dz. nr ewid. 4/25 i 4/26 w obrębie 5, miasta Stargard - w ramach rozbudowy istniejącego Zakładu Przemysłu Gumowego „STARGUM” przy ul. Ciepłej 7 w Stargardzie (sporządzanie wyrobów i mieszanek gumowych),
- część Fabryki opon w Stargardzie – etap 1e obejmujący: rozbudowę budynku produkcyjno – magazynowego nr 1, budowę dwóch zbiorników na olej z zagospodarowaniem terenu, przy ul. Most Kamienny 7, dz. nr ewid. 20, obręb 22 miasta Stargard przy ul. Ciepłej 7,

9.7. Liczba innych spraw załatwianych w ramach zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego: 65

- uzgodnień warunków zabudowy i zagospodarowania terenu: 18,
- decyzji płatniczych: 40.

X. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

W 2018r. pion Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu stargardzkiego realizował zadania ukierunkowane głównie na profilaktykę zażywania środków psychoaktywnych, chorób jamy ustnej, grypy, bezpieczeństwa podczas wypoczynku zimowego i letniego.

10.1. Główne programy prozdrowotne realizowane na terenie powiatu:

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce

Program edukacyjny dla dzieci w wieku przedszkolnym, ich rodziców i opiekunów

pt. „Czyste powietrze wokół nas”

Zasięg w roku szkolnym : 2017/18

dzieci 5 letnie realizujące program – 103

dzieci 6 letnie realizujące program – 208

Liczba rodziców objętych edukacją – 53

Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas IV szkół podstawowych
pt. „Bieg po zdrowie”

Zasięg w roku szkolnym : 2017/18

Liczba uczniów biorących udział w programie - 185

Liczba rodziców objętych edukacją - 172

Zasięg w roku szkolnym : 2018/19

W roku szkolnym 2018/2019 zadeklarowało realizację programu 14 szkół podstawowych.

Program edukacyjny „Trzymaj Formę!”

Zasięg w roku szkolnym : 2017/18

Koordynatorzy szkolni wypełniali sprawozdanie na platformie elektronicznej.

Zasięg w roku szkolnym : 2018/19

W roku szkolnym 2018/2019 zadeklarowało realizację programu 11 Szkół Podstawowych.

„Krajowy Program Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakazeniom HIV”

W tym obchody Światowego Dnia AIDS

Mierniki za rok 2018: 1730 odbiorców

Realizacja kampanii „Mam czas rozmawiać” zasięg powiatowy /1050

Wybrane 2 działania:

13.11.2018 r. przeprowadzono dwa wykłady dla młodzieży Zespołu Szkół nr 1 w Stargardzie na temat profilaktyki HIV/AIDS.

20.11.2018r. przeprowadzono dwa wykłady dla młodzieży w Szkole Podstawowej nr 9 w Stargardzie na temat profilaktyki HIV/AIDS.

Program „Ars, czyli jak dbać o miłość”:

Zasięg w roku szkolnym : 2017/18

Liczba uczniów biorących udział w programie - 71

Liczba rodziców objętych edukacją - 0

Zasięg w roku szkolnym : 2018/19

W roku szkolnym 2018/2019 zadeklarowało realizację programu 5 szkół ponadpodstawowych.

Przedszkolny Program Zdrowia Jamy Ustnej i Zapobiegania Próchnicy „Zdrowe zęby mamy – marchewkę zajadamy”

Zasięg w roku szkolnym : 2017/18

Liczba dzieci biorących udział w programie – 563

Liczba rodziców objętych edukacją - 131

Zasięg w roku szkolnym : 2018/19

W roku szkolnym 2018/2019 zadeklarowało realizację programu 3 przedszkola i 1 żłobek.

Wojewódzki Program Profilaktyki Używania Substancji Psychoaktywnych, w tym nowych narkotyków dla uczniów szkół gimnazjalnych „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”

Zasięg w roku szkolnym: 2017/18

Liczba uczniów biorących udział w programie – 203

Liczba rodziców objętych edukacją - 157

Zasięg w roku szkolnym: 2018/19

W roku szkolnym 2018/2019 zadeklarowało realizację programu 10 szkół podstawowych.

10.2. Główne akcje realizowane na terenie powiatu:

Profilaktyka używania „nowych narkotyków”

Cel i adresaci akcji: zapobieganie zażywaniu środków psychoaktywnych przez młodzież oraz propagowanie ciekawych form spędzania czasu.

Mierniki za 2018: 380 odbiorców

Wybrane 2 działania:

09.01.2018r. przeprowadzono dwa wykłady, we współpracy z przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Szkole Podstawowej nr 9 w Stargardzie na temat szkodliwości środków psychoaktywnych.

07.06.2018r. w Trzebiatowie w powiecie gryfickim, przeprowadzono wykład na temat szkodliwości tzw. dopalaczy dla uczniów szkoły podstawowej. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Stargardzie wspierali w działaniach profilaktycznych powiat gryficki w związku z licznymi zatruciami substancjami niewiadomego pochodzenia wśród młodzieży.

Europejski Tydzień Szczepień w tym akcja „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Cel i adresaci akcji: promowanie szczepień wśród dorosłych i dzieci

Zasięg: powiatowy/76

Wybrane działania:

15.03.2018r. Do placówek oświatowych przesłano informacje z bajką promującą szczepienia pt. „Przygody dzielnego Niedźwiadka Szczepana”.

14.11.2018r. PPIS udzielił wywiadu w Radiu Stargard na temat szczepień ochronnych i sytuacji epidemiologicznej powiatu stargardzkiego.

Światowy Dzień Zdrowia 2018

Cel i adresaci akcji: głównym celem przedsięwzięcia było motywowanie, doradzanie i inspirowanie podmiotów związanych z opieką zdrowotną, by móc zapewnić społeczeństwu dostępu do świadczeń zdrowotnych na odpowiednim poziomie.

Zasięg akcji : powiatowy/32

Wybrane działanie:

03.04.2018r. Przesłano do przychodni lekarskich informacje dotyczące hasła Światowego Dnia Zdrowia obchodzonego 7 kwietnia „Zdrowie dla wszystkich”.

Światowy Dzień bez tytoniu 2018

Cel i adresaci akcji: przyczynienie się do ochrony zdrowia przed skutkami zdrowotnymi, społecznymi i ekonomicznymi wynikającymi z narażenia na dym tytoniowy

Zasięg akcji : powiatowy/149

Wybrane 2 działania:

W ramach obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu 2018 zorganizowano konkurs ph. „Młodość bez uzależnień” we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Stargardzie pod honorowym patronatem Starosty Stargardzkiego. Adresatami konkursu byli uczniowie szkół podstawowych, uczniowie klas gimnazjalnych i ponadpodstawowych. W ramach konkursu należało wykonać fotografię promującą młodość bez używek. W konkursie wzięło udział 6 szkół – 12 uczniów wykonało zdjęcie. Uroczyste wręczenie nagród ufundowanych przez Starostę Stargardzkiego (twarde dyski, speaker with MP 3, długopisy z laserem, kreatywny głośnik, słuchawki) odbyło się 1 czerwca na dziedzińcu Komendy Powiatowej Policji w Stargardzie.

01.06.2018 r podczas obchodów Dnia Dziecka zorganizowanych we współpracy z Komendą Powiatową Policji Stargard prowadzono stoisko edukacyjne z loterią fantową, która w swej treści zawierała zagadki dotyczące profilaktyki niktynizmu. Każde dziecko biorące udział w loterii

otrzymywało upominek w postaci worków sportowych, bidonów na wodę, długopisów, odbłasków, kredek, notesów, notatników ufundowanych przez Starostę Stargardzkiego..

Międzynarodowy Dzień Rzucania Palenia

Cel i adresaci akcji: kampania społeczna skierowana do osób palących w celu edukacji na temat szkodliwości palenia papierosów oraz zachęcanie osób palących do zerwania z nałogiem.

Zasięg akcji: powiatowy/369

Wybrane działanie:

W ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia zorganizowano kolejną edycję konkursu literackiego pod hasłem: „Moda na niepalenie”, we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Stargardzie oraz Starostwem Powiatowym, który skierowany był do uczniów szkół podstawowych, klas gimnazjalnych szkół podstawowych i uczniów szkół ponadpodstawowych. W konkursie wzięło udział 22 uczniów powiatu stargardzkiego. Nagrody dla osób wyróżnionych i zwycięzców (dyplomy, tablety, słuchawki nauszne, smartwatch, dyski przenośne, power banki) ufundował Starosta Stargardzki. Nagrody laureatom wręczono 15.11.2018 r w Sali Konferencyjnej w Starostwie Powiatowym w Stargardzie.

10.3. Wybrane dodatkowe działania lokalne:

Profilaktyka chorób układu krążenia

Cel i adresaci akcji: promowanie zdrowych przekąsek podczas seansów filmowych, a tym samym profilaktyka chorób układu krążenia, które są skutkiem nieracjonalnego odżywiania

Zasięg/mierniki : powiatowy/391

Wybrane działania:

25.02.2018r w Stargardzkim Centrum Kultury, przed seansem bajkowym dla dzieci, w kinie promowano zdrowe przekąski podczas seansów filmowych. Przeprowadzono mini konkurs z zagadkami, które w swych hasłach promowały zdrowe odżywianie. Dzieci biorące udział w konkursie otrzymywały paczkę suszonych jabłek z cynamonem. Przed emisją bajki wyświetlono spot, w którym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny oraz przedstawiciel stowarzyszenia Edukacja Zdrowie Aktywność zachęcali rodziców do wybierania np. suszonych owoców czy orzechów jako przekąski przed telewizorem czy w kinie.

10.4. Profilaktyka grypy

Cel i adresaci akcji: profilaktyka zachorowań na grypę, promowanie szczepień przeciw grypie

Zasięg/mierniki: powiatowy/316

Wybrane działania:

12.01.2018r. przeprowadzono pogadankę z dziećmi Przedszkola Miejskiego nr 5 w Stargardzie na temat profilaktyki grypy z wykorzystaniem form wizualizacji.

19.03.2018r. przeprowadzono dwie pogadanki na temat profilaktyki grypy z dziećmi Przedszkola Miejskiego nr 2 w Stargardzie z wykorzystaniem form wizualizacji.

10.5. Współpraca

W 2018 r. współpracowano z :

1. Przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Stargardzkie podczas wykładów i pogadank z dziećmi i młodzieżą powiatu stargardzkiego, prowadzenie stoisk edukacyjnych i organizacja konkursu pt. „Młodość bez uzależnień” i „Bezpieczne wakacje” oraz konkursu pt. „Moda na niepalenie” w ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia. Ponadto PSSE Stargard współpracuje z KPP Stargard podczas realizacji programu dla uczniów szkół podstawowych z zakresu profilaktyki zażywania środków psychoaktywnych pt. „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach”
2. Stowarzyszeniem Edukacja Zdrowie Aktywność podczas akcji promującej profilaktykę chorób układu krążenia,
3. Starostwem Powiatowym w Stargardzie organizując konkursy pt. „Młodość bez uzależnień”, „Bezpieczne wakacje” i „Moda na niepalenie”,

4. Stowarzyszeniem DKMS organizując stoisko edukacyjne,
5. Książnicą Stargardzką organizując wystawę prac konkursowych pt. „Bezpieczne wakacje”, „Młodość bez uzależnień”,
6. Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Gryficach w zakresie wykładów na temat szkodliwości zażywania tzw. Dopalaczy,
7. Radiem Stargard w ramach wywiadów na temat sytuacji epidemiologicznej w powiecie stargardzkim.

XI PODSUMOWANIE STANU BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU

11.1. Analizując analogiczny okres w roku poprzednim stwierdza się:

- wzrost zachorowań na salmonellozy z 26 przypadków w 2017r. do 42 przypadków w 2018r.,
- wzrost zachorowań na biegunkę i zapalenie żołądkowo-jelitowe BNO z 266 przypadków w 2017r. do 515 przypadków w 2018r.,
- spadek ilości zgłoszonych pokąsań przez zwierzęta z 135 przypadków w 2017r. do 97 przypadków w 2018r.,
- spadek zachorowań na płonicę z 47 przypadków w 2017r. do 30 przypadków w 2018r.,
- wzrost zachorowań na ospę z 336 przypadków w 2017r. do 418 przypadków w 2018r.,
- wzrost ilości dzieci, których rodzice uchylają się od obowiązku szczepień z 30 w 2017r. do 59 w 2018r.

11.2. Stan sanitarny zakładów leczniczych ulega ciągłej poprawie, prowadzone są prace remontowe i modernizacyjne. Na terenie istniejących zakładów leczniczych rozpoczęły działalność inne podmioty prowadzące działalność w zakresie usług medycznych. Wszystkie placówki dążą do poprawy funkcjonalności, stanu technicznego pomieszczeń i zapewnienia jak najlepszej kompleksowej obsługi pacjentów.

11.3. W przypadku wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi głównymi parametrami, które powodują, iż woda nie odpowiadała wymaganiom sanitarnym są przekroczenia zawartości manganu, żelaza, jonu amonowego, podwyższona mętność oraz zanieczyszczenia mikrobiologiczne wody (bakteriami grupy coli). Jakość wody w basenach kąpielowych nie stwarzała zagrożenia dla osób kąpiących się. W kąpielisku jakość wody odpowiadała wymaganiom sanitarnym.

11.4. Na terenie powiatu stan sanitarno - techniczny szkół i placówek oświatowo – wychowawczych utrzymuje się na poziomie z lat ubiegłych. Dyrektorzy placówek w miarę pozyskiwanych środków finansowych przeprowadzają remonty i modernizacje obiektów. Poprawę warunków sanitarno – higienicznych i technicznych uzyskano w 5 placówkach (wyegzekwowano obowiązki zawarte w 5 decyzjach administracyjnych).

11.5. Stan sanitarny obiektów żywności i żywienia poprawia się. Jednakże stwierdzono przypadki naruszenia bieżącego stanu sanitarnego – brak utrzymania czystości bieżącej, przeterminowane produkty w obrocie, brak wdrożenia procedur systemu HACCP, które skutkowały nałożeniem mandatów. Wobec podmiotów, u których podczas przeprowadzanych urzędowych kontroli stwierdzono naruszenia obowiązujących przepisów prawnych prowadzono postępowanie administracyjno – egzekucyjne przymuszające do wykonania nałożonych obowiązków.

11.6. Dominującą pozycję w całości załatwianych spraw w 2018 r. w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego podobnie jak w roku ubiegłym zajmowały stanowiska wydane w ramach uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego, uzgodnienia dokumentacji projektowej obiektów budowlanych, opinie wydawane w ramach oceny oddziaływania

przedsięwzięcia na środowisko oraz uzgodnień dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko.

11.7. Zakres działalności oświatowo-zdrowotnej i promocji zdrowia skupiony był na realizacji zadań dotyczących profilaktyki niktynizmu, zażywania środków psychoaktywnych, HIV/AIDS, promowania bezpiecznego wypoczynku zimowego i letniego. Adresatami działań byli uczniowie oraz mieszkańcy powiatu stargardzkiego. Ponadto koordynowano programy profilaktyki niktynizmu: „Czyste powietrze wokół nas” i „Bieg po zdrowie”, profilaktyki chorób jamy ustnej pt. „Zdrowe zęby mamy marchewkę zajadamy”, program promujący zdrowy styl życia pt. „Trzymaj Formę!” oraz program pt. „Porozmawiajmy o zdrowiu i nowych zagrożeniach” odnoszący się do przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. Przeprowadzono 7 wizytacji w placówkach oświatowo - wychowawczych powiatu stargardzkiego, których celem była ocena przedsięwzięć prozdrowotnych. Monitorowano również przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych na terenie powiatu stargardzkiego. We współpracy z Komendą Powiatowa Policji oraz Starostwem Powiatowym zorganizowano konkurs pod hasłem „Młodość bez uzależnień”, „Bezpieczne wakacje” oraz „Moda na niepalenie”.

p.o. PAŃSTWOWY POWIATOWY
INSPEKTOR SANITARNY
w Stargardzie
mgr inż. Waldemar Kuśpa